

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití Operačního programu Životní prostředí v oblasti zpracování biologického odpadu na
příkladu konkrétního projektu

Use of the Operational Programme Environment in the Field of Biological Waste in the Case
of a Sample Project

Student: Bc. Karolína Fárková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Karolína Fárková

Studijní program:

N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6210T004 Eurospráva

Téma:

Využití Operačního programu Životní prostředí v oblasti zpracování
biologického odpadu na příkladu konkrétního projektu
Use of the Operational Programme Environment in the Field of
Biological Waste in the Case of a Sample Project

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Problematika odpadového hospodářství v kontextu ochrany životního prostředí v podmínkách EU a ČR
  3. Identifikace Operačního programu Životní prostředí v programovém období 2014–2020
  4. Návrh projektu zaměřeného na zpracování biologického odpadu ve Zlínském kraji
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY. *Managing municipal solid waste-a review of achievements in 32 European countries*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013. 40 s. ISBN 978-92-9213-355-9.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Operační program Životní prostředí 2014–2020*. Praha: MŽP, 2015. 254 s.

ZEMÁNEK, Pavel. *Biologicky rozložitelné odpady a kompostování*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské techniky, 2010. 114 s. ISBN 978-80-86884-52-3.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

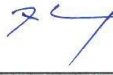
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017

Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. V seznamu použité literatury uvádím veškeré knihy, internetové stránky a elektronické publikace, které byly při psaní diplomové práce použity. Přílohu č. 1, danou mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 21. dubna 2017

.....

Bc. Karolína Fárková

Ráda bych touto cestou poděkovala mému vedoucímu diplomové práce panu Ing. Lukáši Meleckému, Ph.D. za jeho cenné rady, podněty, připomínky a veškerý čas věnovaný při vedení mé diplomové práce.

Rovněž bych také chtěla poděkovat paní Ing. Svatavě Divínové za pomoc a poskytnutí podkladů a informací, díky kterým jsem mohla vypracovat návrh vlastního projektu.

Obsah

1	Úvod	5
2	Problematika odpadového hospodářství v kontextu ochrany životního prostředí v podmínkách EU a ČR	7
2.1	Vymezení základní terminologie	7
2.1.1	Životní prostředí	7
2.1.2	Odpadové hospodářství	9
2.2	Politika ochrany životního prostředí v EU a ČR	10
2.2.1	Utváření a vývoj politiky ochrany životního prostředí v Evropské unii .	10
2.2.2	Utváření a vývoj politiky ochrany životního prostředí České republiky.	17
2.3	Rámec odpadového hospodářství v podmínkách EU a ČR	22
2.3.1	Odpadové hospodářství v Evropské unii.....	22
2.3.2	Odpadové hospodářství v České republice	23
2.3.3	Biologicky rozložitelné odpady.....	24
2.4	Rámec podpory ochrany životního prostředí v EU a ČR	25
2.4.1	Legislativní rámec ochrany životního prostředí v Evropské unii.....	25
2.4.2	Legislativní rámec ochrany životního prostředí v České republice.....	26
2.4.3	Institucionální zabezpečení ochrany životního prostředí v ČR.....	28
2.4.4	Programová podpora ochrany životního prostředí v ČR.....	29
2.4.5	Nástroje zabezpečující ochranu životního prostředí v ČR.....	30
3	Identifikace Operačního programu Životní prostředí v programovém období 2014–2020.....	32
3.1	Politika soudržnosti EU v ČR pro programové období 2014–2020	32
3.2	Vymezení tématu životního prostředí v Dohodě o partnerství ČR.....	39
3.2.1	Ochrana životního prostředí v souvislosti s nakládáním s odpady.....	40
3.2.2	Územní rozdíly v ochraně životního prostředí ČR.....	42
3.2.3	Zkušenosti z předcházejících programových období	43
3.2.4	Určení problémů a potřeb nakládání s odpady pro programové období 2014–2020	44
3.3	Operační program Životní prostředí 2014–2020	46

3.3.1	Strategický charakter programu.....	47
3.3.2	Prioritní osy programu.....	49
3.3.3	Finanční plán programu.....	52
3.3.4	Orgány a subjekty odpovědné za řízení a kontrolu programu.....	54
4	Návrh projektu zaměřeného na zpracování biologického odpadu ve Zlínském kraji	56
4.1	Analýza dotačních příležitostí	56
4.1.1	Životní prostředí a zemědělství 2017	56
4.1.2	Operační program Životní prostředí.....	58
4.1.3	Shrnutí analýzy dotačních příležitostí	59
4.2	Projektový záměr „Svoz BRKO v obci Horní Bečva“	59
4.2.1	Identifikace operačního programu projektu	59
4.2.2	Žadatel projektu.....	61
4.2.3	Místo realizace projektu	62
4.2.4	Popis projektu.....	63
4.2.5	Aktivity projektu	65
4.2.6	Předběžný harmonogram projektu	67
4.2.7	Předběžný rozpočet projektu	68
4.2.8	Monitorovací indikátory projektu.....	69
4.2.9	Publicita projektu	70
4.3	Zhodnocení projektové žádosti.....	72
5	Závěr	73
	Seznam použité literatury	75
	Seznam zkratk.....	84
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Evropská unie za posledních 40 let zaujímá pozici celosvětového lídra v oblasti ochrany životního prostředí. Úspěšné snižování enviromentálních zátěží je zřetelné v souvislosti se změnami evropských i celosvětových podmínek životního prostředí. Ovšem bez propracovaného programu politiky životního prostředí by růst hospodářství způsobil větší dopad na ekosystémy a lidské zdraví. Evropská unie dokázala, že jasně definované závazné politiky fungují a přinášejí velké výhody. Je však zcela zřejmé, že dlouhodobé zlepšování životního prostředí spočívá v transformaci oblastí, jako je doprava, energetika a potravinový systém. Bude nutné přijít na způsob snížení závislosti dopravy a energetiky na fosilních palivech.

Implementace politik životního prostředí a klimatických politik měla podstatný přínos pro fungování ekosystémů Evropské unie i pro zdraví a životní úroveň jejích obyvatel. Lze konstatovat, že specifické problémy životního prostředí do určité míry souvisí s místním vlivem, a proto je důležité se na tyto specifické problémy zaměřit a přijít na způsob jejich vyřešení.

V květnu roku 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie a tím se jí otevřela cesta čerpat finanční prostředky z rozpočtu politiky soudržnosti Evropské unie. Tyto finanční prostředky jsou využívány mimo jiné také na prevenci a zlepšení stavu životního prostředí České republiky. Diplomová práce má přispět k rozšíření znalostí o politice životního prostředí, jak na úrovni Evropské unie, tak i na úrovni České republiky.

Tématem diplomové práce je „Využití Operačního programu Životní prostředí v oblasti zpracování biologického odpadu na příkladu konkrétního projektu“. *Cílem diplomové práce je vymezit problematiku odpadového hospodářství v kontextu ochrany životního prostředí a na základě získaných teoretických poznatků zpracovat návrh projektového záměru, který by se mohl v budoucnu stát reálnou žádostí o podporu z Operačního programu Životní prostředí v programovém období 2014–2020.*

Teoretická část práce je vytvořena na základě *deskriptivního* přístupu, který je založen na analýze existujících a dostupných informací. V diplomové práci jsou využity *metody* empirické a logické. Z metod empirických je použita metoda pozorování. Z logických metod se v práci objevují metody analýzy, syntézy a indukce.

Diplomová práce je členěna do pěti kapitol. První a poslední kapitola je tvořena úvodem a závěrem. Druhá obsahová kapitola představuje problematiku odpadového hospodářství v podmínkách Evropské unie a České republiky. Úvod kapitoly je zaměřen na definování základních termínů z oblasti životního prostředí a odpadového hospodářství. Dále kapitola pojednává o utváření a vývoji politiky ochrany životního prostředí v Evropské unii a České republice. Kapitola také vymezuje okruh problémů v oblasti odpadového hospodářství a detailněji přibližuje legislativní zabezpečení, instituce, programy a nástroje na ochranu životního prostředí.

Třetí, teoretická kapitola je zaměřena na identifikaci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020. V úvodu kapitoly je popsána politika soudržnosti Evropské unie v podmínkách České republiky. V následující části je charakterizována problematika životního prostředí a nakládání s odpady v Dohodě o partnerství České Republiky. Součástí této kapitoly jsou územní rozdíly a zkušenosti z programového období 2007–2013. Stěžejní součástí této kapitoly je analýza Operačního programu Životní prostředí pro programové období 2014–2020. Podrobně je popsána třetí prioritní osa Operačního programu Životní prostředí na základě, které je předkládán návrh projektového záměru, jenž je popsán ve čtvrté kapitole diplomové práce.

Pro zlepšení nakládání s odpady je z pohledu Evropské unie nejefektivnější začít od nejnižší úrovně regionů, proto je praktická část diplomové práce tvořena návrhem projektového záměru „Svozu BRKO v obci Horní Bečva“ ve Zlínském kraji. Kapitola je doplněna o informace, které jsou nezbytnou součástí reálné žádosti o podporu. Mezi tyto informace například patří žadatel, místo realizace, popis, harmonogram či předběžný rozpočet projektu.

V diplomové práci jsou použity vhodné a relevantní zdroje, které se zabývají problematikou životního prostředí a odpadového hospodářství jak na evropské, tak i národní úrovni. Údaje byly čerpány z odborných knih, které jsou součástí druhé kapitoly diplomové práce. Literatura třetí kapitoly je převážně tvořena elektronickými dokumenty a internetovými stránkami z důvodu aktuálnosti informací. K nejvíce používaným zdrojům třetí kapitoly patří Dohoda o partnerství České republiky a Operační program Životní prostředí 2014–2020.

2 Problematika odpadového hospodářství v kontextu ochrany životního prostředí v podmínkách EU a ČR

Politika ochrany životního prostředí se podle Lisabonské smlouvy řadí mezi politiky se sdílenými pravomocemi Evropské unie (European Union, EU) a členských států.¹ V oblasti politiky ochrany životního prostředí je naprosto nezbytná spolupráce všech členských států EU. Ochrana životního prostředí se řadí mezi jednu z nejmladších politik EU. V primárním právu se objevila v 80. letech 20. století v rámci Jednotného evropského aktu (Single European Act, SEA).² Základním cílem evropské politiky životního prostředí je chránit zdraví obyvatel, rozumně využívat přírodní zdroje, zlepšovat kvalitu životního prostředí a v zájmu řešení environmentálních problémů prosazovat mezinárodní opatření. Tuto politiku nelze vnímat odděleně od ostatních politik EU.³

2.1 Vymezení základní terminologie

V této podkapitole jsou vymezeny hlavní pojmy z oblasti životního prostředí a odpadového hospodářství.

2.1.1 Životní prostředí

Pro pojem životní prostředí existuje široké spektrum definic. Mezi nejznámější patří například definice norského profesora Wika, která byla přijata na konferenci UNESCO v Paříži v roce 1967: „*životní prostředí je ta část světa, se kterou je živý organismus ve stálé interakci, to znamená, kterou používá, mění a které se musí přizpůsobit.*“⁴

---

¹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy* [online]. Praha: Úřad vlády ČR, 2008 [30. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/vydavatelstvi/vydane-publikace/Lisabonska-smlouva-konsolidovany-text.pdf>.

² EUROSOKOP. Životní prostředí. *Eurosokop.cz* [online]. 2016a [30. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.eurosokop.cz/8926/sekce/zivotni-prostredi/>.

³ EUROPEAN COMMISSION. *Environment* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014a [30. 6. 2016]. ISBN 978-92-79-42633-9. Dostupné z: https://europa.eu/eyd2015/sites/default/files/toolkit/teachers-corner/publication-environment-2014/publication-environment-2014_en.pdf.

⁴ ČESKÁ ASOCIACE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Životní prostředí. *Caszp.cz* [online]. 2016 [10. 7. 2016]. Dostupné z: <http://www.caszp.cz/zivotni-prostredi/>.

Další definici lze nalézt v legislativě České republiky a konkrétně v § 2 zákona 17/1992 Sb., o životním prostředí, kde je uvedeno, že životní prostředí je: „vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména: ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.“⁵

Ochrana životního prostředí zahrnuje všechny dostupné postupy, které mohou být použity v ochraně našeho životního prostředí, ať už na individuální nebo mezinárodní úrovni. Z této definice vyplývá, že každý z nás může udělat něco pro ochranu životního prostředí, ale globální akce jsou ty, které pomáhají chránit naše životní prostředí.⁶ V § 9 zákona 17/1992 Sb., o životním prostředí, kde lze najít definici, která říká: „Ochrana životního prostředí zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku.“⁷

Trvale udržitelný rozvoj je další důležitý pojem, se kterým se lze často setkat. Pro tento pojem existuje mnoho definic. Dle Zprávy Naše společná budoucnost pro Světovou komisi Organizace spojených národů (United Nations, UN) pro životní prostředí a rozvoj (World Commission on Environment and Development, WECD), která byla předložena v roce 1987 a definuje trvale udržitelný rozvoj jako: „*takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucí generací naplňovat jejich vlastní potřeby.*“⁸ Udržitelný rozvoj také představuje rovnováhu mezi třemi klíčovými aspekty života na Zemi, a to ekonomickými, sociálními aspekty a životním prostředím, ale také rovnováhu mezi společenskými skupinami, zeměmi, dneškem a budoucností. Prostředkem k udržitelnému rozvoji je kvalita veřejné správy, jak na lokální, tak regionální úrovni.

---

⁵ ČESKÁ ASOCIACE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2016, ref. 4.

⁶ ECOLOGICAL PROBLEMS. Environmental protection-Definition and key issues. *Ecological-problems.blogspot.cz* [online]. 2010 [10. 7. 2016]. Dostupné z: <http://ecological-problems.blogspot.cz/2010/09/environmental-protection-definition-and.html>.

⁷ Zákon č. 17 ze dne 5. prosince 1991 o životním prostředí. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 4, s. 81 – 85. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=13>.

⁸ ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Udržitelný rozvoj. *Ekoznačka* [online]. 2016 [18. 7. 2016]. Dostupné z: [http://www.ekoznacka.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB](http://www.ekoznacka.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB).

Tímto problémem se zabývá místní Agenda 21⁹, která obsahuje základní principy udržitelného rozvoje.¹⁰ Velmi podobná definice je uvedena v české legislativě v *Zákoně o životním prostředí* v § 6, kde trvale udržitelný rozvoj je: „*takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.*“¹¹

2.1.2 Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství je rychle se rozvíjející oblast národního hospodářství. S pojmem odpadového hospodářství souvisí předcházení vzniku odpadů, nakládání s odpady, a také údržba místa, kde jsou odpady trvale shromažďovány. V 80. letech minulého století se průmyslově a ekonomicky vyspělé země začaly tímto termínem zabývat. V České republice byl první zákon o odpadech přijat až po pádu komunismu v roce 1991. V současné době nakládání s odpady upravuje *zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech*. Zákon upravuje práva a povinnosti osobám v oblasti odpadového hospodářství, zamezuje vzniku odpadů, vymezuje hierarchii nakládání s nimi a uplatňuje základní principy ochrany životního prostředí a zdraví lidí při nakládání s odpady.¹²

Odpad je movitá věc, které se člověk zbavuje nebo má v úmyslu nebo povinnosti se jí zbavit a patří do skupiny odpadů Q1 až Q16, které jsou uvedeny v příloze č. 1 zákona o odpadech. Mezi tyto skupiny odpadů patří například výrobky s prošlou dobou spotřeby nebo odpad z těžby a zpracování nerostných surovin.¹³

Komunální odpady vznikají na území obce při aktivitě fyzických osob a je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů.¹⁴

---

⁹ Dokument Agenda 21 byl schválen na summitu OSN v Rio de Janeiro v roce 1992. Jedná se o akční a globální strategický plán, který vymezuje kroky směrem k udržitelnému rozvoji.

¹⁰ ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2016, ref. 8.

¹¹ Zákon č. 17 ze dne 5. prosince 1991 o životním prostředí, 1992, ref. 7.

¹² MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Odpadové hospodářství. *Mzp.cz* [online]. 2015a [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi.

¹³ FILIP, Jiří a kol. *Odpadové hospodářství 1*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2002. 116 s. ISBN 80-7157-608-5.

¹⁴ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Komunální odpady. *Mzp.cz* [online]. 2015b [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/komunalni_odpady.

Stavební a demoliční odpady jsou odpady, které vznikají při výstavbě, údržbě a rekonstrukci staveb při stavebních úpravách dokončených staveb a bourání staveb. Právě tyto odpady tvoří přes polovinu z celkové produkce odpadů.¹⁵

Biologicky rozložitelné odpady (BRO) se tvoří ze zemědělské, zahradnické a lesnické činnosti, ale také jsou to odpady z potravinářského průmyslu, ze zpracování dřeva a rovněž komunální bioodpady.¹⁶ Bioodpad je také důležitý jako přírodní hnojivo-kompost nebo při speciálním technologickém zpracování bioodpadu vzniká bioplyn, který je vhodný k výrobě motorového paliva, elektrické energie a tepla. Důležitou součástí BRO je i biologicky rozložitelný komunální odpad (BRKO).¹⁷

Biologicky rozložitelný komunální odpad je odpad z údržby parků, lesoparků a sadů. Mezi další složky BRKO se také řadí odpad ze sídlištní a uliční zeleně, ale také odpady ze hřbitovů ve vlastnictví měst a ze zahrad ve vlastnictví fyzických osob.¹⁸

2.2 Politika ochrany životního prostředí v EU a ČR

Ekonomická aktivita Evropské unie má negativní dopad na životní prostředí, jak na regionální, tak i na globální úrovni. EU jako hospodářská supervelmoc patří k největším znečišťovatelům i největším spotřebitelům. V 50. a 60. letech minulého století, tedy v době, kdy se začalo utvářet Evropské společenství uhlí a oceli, nebyl zájem o environmentální problematiku. Obrat nastal až v 70. letech minulého století. V té době se veřejnost začala zajímat o hospodářský dopad na životní prostředí.¹⁹

2.2.1 Utváření a vývoj politiky ochrany životního prostředí v Evropské unii

V březnu roku 1957 byla podepsána Římská smlouva, která založila Evropské hospodářské společenství. Tato smlouva však neobsahuje články, které by se týkaly ochrany životního

---

¹⁵ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Stavební a demoliční odpady. *Mzp.cz* [online]. 2015c [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/stavebni_demolicni_odpady.

¹⁶ ZEMÁNEK, Pavel. *Biologicky rozložitelné odpady a kompostování*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské techniky, 2010. 114 s. ISBN 978-80-86884-52-3.

¹⁷ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Biologicky rozložitelné odpady. *Mzp.cz* [online]. 2015d [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/biologicky_rozlozitelne_odpady.

¹⁸ KOMUNÁLNÍ ODPAD. Biologicky rozložitelný komunální odpad. *Komunální odpad.cz* [online]. 2016 [24. 7. 2016]. Dostupné z: <http://www.komunalniopad.eu/?str=pojmy>.

¹⁹ BRETHERTON, Charlotte and John VOGLER. *The European Union as a Global Actor*. 2. vyd. New York: Routledge. 2006. 269 s. ISBN 0-415-28244-6.

prostředí. Podle Johna McCormicka, lze toto období považovat za první fázi vývoje evropské environmentální politiky, tedy roky od podpisu Římské smlouvy do roku 1972.

Následuje fáze environmentální revoluce (1972–1986). Poslední fáze (od roku 1993) upevňuje a posiluje postavení EU v oblasti ochrany životního prostředí.

Pro politiku ochrany životního prostředí byl významný rok 1972, kdy se konala konference UN ve Stockholmu s názvem „Konference o lidském prostředí“. Právě na této konferenci se politika ochrany životního prostředí stala hlavním předmětem projednávání na mezinárodní úrovni. Konference byla i prvním impulsem pro Společenství, aby si začalo budovat vlastní environmentální politiku. V návaznosti na tuto konferenci Evropská rada upořádala summit v Paříži v roce 1972 a projevila zájem při řešení otázek týkajících se životního prostředí. O rok později vešel v platnost První environmentální akční program na období 1973–1976.²⁰

První environmentální akční program (1973–1976)

Tento akční program se stal klíčovým pro budoucí environmentální politiku Evropských společenství (European Communities, EC). Zavedl potřebu zformulovat administrativní a legislativní nástroje, které by byly zaměřeny na ochranu životního prostředí. Zdokonalit metodologii, vědecká kritéria a výzkum v environmentální sféře. Stanovil principy environmentální politiky, kterými jsou například:

- „znečišťovatel platí“,
- členské státy EC by měly při stanovení svých environmentálních politik brát v úvahu zájmy rozvojových států,
- na úrovni mezinárodní by měly členské státy a EC jednat společně,
- a také zkoordinovat národní environmentální politiky s politikou EC.

Ve fázi, kterou nazval McCormick jako environmentální revoluci a zařadil ji mezi léta 1972 až 1986. Dochází ke stanovení jednotlivých kroků ke společné environmentální politice a jejím zásadám. V roce 1973 bylo ustanoveno Generální ředitelství Evropské komise, které se zabývá otázkou životního prostředí. Z revoluční fáze také vzešly dva environmentální akční

---

²⁰ McCORMICK, John. *Environmental Policy in the European Union*. London: Palgrave Macmillan. 2001. 347 s. ISBN 9780333985571.

programy. Konkrétně Druhý environmentální akční program (1977–1981) a Třetí environmentální akční program (1982–1986).

Druhý environmentální akční program (1977–1981)

Druhý program navazoval na První především, co se týká cílů a principů. Ekonomický kontext programu byl rozdílný v důsledku stagnace hospodářského růstu vlivem ropné krize z roku 1973. Opatření, která byla přijata, jako reakce na environmentální škody byla nákladná z ekonomického i z environmentálního pohledu. Zvýšil se zájem o alternativní přístup a orientace na předvídanou nebo preventivní politiku, která by se zaměřovala na racionální využívání zdrojů. Principy environmentální politiky EC přijaté Druhým environmentálním akčním programem:

- prevence je účinnější než léčba,
- činnost členského státu nesmí poškodit životní prostředí druhého členského státu,
- členské státy EC by měly prostřednictvím mezinárodních organizací podporovat celosvětovou ochranu životního prostředí, uplatněním principu subsidiarity.

Třetí environmentální akční program (1982–1986)

Program se zaměřoval na integraci environmentální politiky do ostatních politik Společenství. Cílem Třetího environmentálního programu je efektivní využívání přírodních zdrojů a snižování nadměrného znečišťování prostředí. Stále však chybí právní rámec pro společnou environmentální politiku.

Skutečným mezníkem ve vývoji evropské politiky životního prostředí byl 17. únor 1986, kdy byl podepsán SEA. SEA představuje první revizi zakládajících smluv Evropských společenství. Římskou smlouvu doplňuje o dodatek o životním prostředí (Hlava VII), posiluje a zakotvuje evropskou environmentální politiku do legislativní struktury EC. SEA formálně ustanovuje politiku životního prostředí Evropských společenství. Stále více je prosazována snaha o zapojení environmentální politiky do ostatních politik Společenství. V tomto období vstupuje v platnost Čtvrtý environmentální akční program (1987–1992).²¹

---

²¹ BRETHERTON, Charlotte and John VOGLER. *The European Union as a Global Actor*. London: Routledge. 1999. 311 s. ISBN 0-415-15052-3.

Čtvrtý environmentální akční program (1987–1992)

Byl realizován paralelně s jednotným vnitřním trhem (JVT). Zaměřuje se, tedy na environmentální dopady JVT jako je například zvýšená doprava nebo převoz nebezpečného odpadu. Současně usiluje o podporu vzdělání v oblasti životního prostředí a hledá alternativní přístupy k ochraně ŽP. V této době se začaly uplatňovat celé řady nástrojů environmentální politiky:

- regulační,
- informační prostředí – vyhodnocení vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment, EIA),
- ekonomické nástroje a mechanismy – především subvence, ekologické daně, poplatky a právní odpovědnost za škody na životním prostředí.²²

Na začátku 90. let 20. století se konala Mezivládní konference, která navrhla Smlouvu o Evropské unii. Smlouva byla schválena Radou v prosinci 1991 v Maastrichtu. Maastrichtská smlouva zakotvila ochranu životního prostředí jako samostatnou politiku Evropských společenství. Smlouva navíc zavedla, že nároky environmentální ochrany nejsou jen doplňkem ostatních politik EC, ale musí být zapojeny do realizace dalších politik EC. V rámci tohoto období byl sestaven i Pátý environmentální akční program (1993–2000).

Pátý environmentální akční program „Směrem k udržitelnému rozvoji“ (1993–2000)

Program byl sestaven tak aby, zaměřil strategii a politiku na sociální a ekonomický rozvoj a tím by se snížily negativní dopady na přírodní zdroje a prostředí, které mají smysl pro lidskou činnost. Členským státům EU se podařilo dosáhnout několika pozitivních změn ve vztahu k ŽP, ale z mezinárodního hlediska environmentální náročnost patřila k nejvyšším na světě. Je důležité podotknout, že Pátý environmentální akční program byl zpracováván souběžně s přípravou Konference UN o udržitelném rozvoji. Program si stanovil dlouhodobé cíle, které zahrnovaly:

- zamezit dalšímu poškozování životního prostředí,

---

²² ACCESS TO EUROPEAN UNION LAW. *Resolution of the Council of the European Communities and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 19 October 1987 on the continuation and implementation of a European Community policy and action programme on the environment (1987-1992)* [online]. Eur-lex.europa.eu, 1987 [25. 7. 2016]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:41987X1207&from=EN>.

- udržovat kvalitu života,
- vývoj musí být v souladu s udržitelným rozvojem,
- udržovat přístup k přírodním zdrojům.

Už v průběhu Pátého environmentálního akčního programu se cíle, které měly být splněny a měly tak vytvořit podmínky pro přechod k udržitelnému rozvoji, ukázaly být nereálné do roku 2000.

Dalším významným milníkem ve vývoji environmentální politiky EU bylo přijetí Amsterdamské smlouvy (1999), která definitivně zakotvila udržitelný rozvoj jako hlavní cíl Evropské unie a dále již zmiňovaný princip integrace – začlenit potřeby ochrany životního prostředí do ostatních politik na podporu udržitelného rozvoje. Na požadavek Evropské rady se konal summit v Cardiffu (1998), na kterém Evropská rada schválila dokument „Partnerství pro integraci“. Tento dokument představoval návrh k vypracování integračních strategií pro jednotlivé politiky. Podle závěrů Evropské rady ze setkání z Cardiffu a z Vídně, byly následně sekce Evropské komise požádány o zpracování zprávy o strategii environmentální integrace a udržitelném rozvoji v následujících sektorech: energetika, zemědělství, vnitřní trh, průmysl a doprava. Tyto zprávy byly následně projednávány na summitu Evropské rady v Helsinkách. Zprávy výrazně napomohly ke zpracování národních rozvojových plánů a dalších programových dokumentů. Současně se vypracováním sektorových strategií udržitelnosti byl zpracován návrh Šestého environmentálního akčního programu.²³

Šestý environmentální akční program „Naše Budoucnost, Naše Volba“ (2002–2012)

Pro environmentální politiku EU stanovil taktický směr pro příští desetiletí, kdy se EU připravovala na rozšíření o země východní a jihovýchodní Evropy. Program identifikuje čtyři prioritní oblasti:

- klimatická změna,
- příroda a biologická rozmanitost,
- přírodní zdroje a odpady,
- životní prostředí a zdraví.

---

²³ ŠIMÍČKOVÁ, Marcela. *Environmentální politika* [online]. 2010 [22. 8. 2016]. Dostupné z: http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/environmentalni_politika.pdf.

Šestý environmentální akční program představil koncept tematických strategií, které mají být vyvinuty Evropskou komisí ve třetím roce fungování programu. Těmito tematickými strategiemi jsou:

- čistý vzduch pro Evropu
- mořské prostředí,
- prevence a recyklace odpadů,
- ochrana půdy,
- mořské prostředí,
- únosné využívání a řízení přírodních zdrojů,
- udržitelné používání pesticidů,
- městské prostředí.

Tematické strategie jsou klíčové prvky pro posouzení dopadů ekonomické, sociální a ekologické činnosti, také stanovily regulační rámec EU a zahrnují nové poznatky o hrozbách pro lidské zdraví a životní prostředí.²⁴

Dalším důležitým mezníkem ve vývoji environmentální politiky EU je Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost 1. prosince 2009. Smlouva oficiálně zařadila politiku životního prostředí do oblastí se sdílenými pravomocemi Unie a členských států. V Lisabonské smlouvě byla zdůrazněna podpora aktivit na mezinárodní úrovni k řešení regionálních a globálních problémů životního prostředí. Především byla pozornost věnována boji proti změně klimatu.²⁵

V polovině roku 2010 byla přijata strategie Evropa 2020. Což je desetiletá strategie Evropské unie pro udržitelný, inteligentní a inkluzivní růst.

---

²⁴ EUbusiness. The Sixth Environmental Action Programme of the European Community 2002-2012. *EUbusiness.com* [online]. 2009 [22. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.eubusiness.com/topics/environ/6th-eap>.

²⁵ EUROSKOP, 2016a, ref. 2.

Strategie obsahuje 5 hlavních cílů, ovšem životního prostředí se týká jen jeden cíl, a to cíl třetí – Změna klimatu a udržitelné zdroje energie. Konkrétně se tento cíl zaměřuje na:

- snížení emisí skleníkových plynů o 20 % v porovnání s rokem 1990,
- zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů na 20 %,
- zvýšení energetické účinnosti o 20 %.

Období po přijetí strategie Evropa 2020 je věnováno přípravám na nový, v pořadí Sedmý environmentální akční program. Program byl přijat Evropským parlamentem a Radou EU v listopadu 2013 a zahrnuje období do roku 2020.

Sedmý environmentální akční program „Spokojený život v mezích naší planety“ (2014–2020)

Evropská unie dala tímto programem najevo snahu o zintenzivnění své práce při ochraně přírodního bohatství, zabezpečení zdraví a kvalitních životních podmínek svých občanů, podporovat nízkouhlíkové hospodářství, které bude udržitelně využívat přírodní zdroje.²⁶ Akční program vychází a měl by také přispět k dosažení cílů strategie Evropy 2020, klimaticko-energetického balíčku, Strategie ochrany biologické rozmanitosti, Strategie udržitelného rozvoje EU.²⁷

Sedmý environmentální akční program identifikuje tři hlavní cíle:

- zachovat, zlepšit a chránit přírodní kapitál Evropské unie,
- účinněji využívat přírodní zdroje a přejít ke konkurenceschopné nízkouhlíkové ekonomice,
- chránit zdraví obyvatel Unie.

---

²⁶ EVROPSKÁ KOMISE. *7.EAP – všeobecný akční program Unie pro životní prostředí na období do roku 2020* [online]. 2014 [5. 9. 2016]. Dostupné z <http://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/7eap/cs.pdf>.

²⁷ BERGER, Gerald a Andreas ENDL. *The 7th Environment Action Programme: Reflections on sustainable development and environmental policy integration* [online]. 2014 [5. 9. 2016]. Dostupné z: http://www.sd-network.eu/quarterly%20reports/report%20files/pdf/2014-March-The_7th_Environment_Action_Programme.pdf.

Program také obsahuje čtyři aktivity, které mají napomoci ke splnění výše uvedených cílů:

- lepší provádění právních předpisů,
- přístup ke kvalitním informacím,
- více účelných investic do životního prostředí,
- úplná integrace environmentálních požadavků do ostatních politik EU.

Dále obsahuje dva doplňkové cíle, které mají přispět k dokončení programu:

- posílit udržitelnost měst v EU,
- zvýšit efektivnost Evropské unie při řešení mezinárodních otázek týkajících se životního prostředí a klimatu.

Akční program je sice stanoven na období od roku 2014 do roku 2020, ale splnění stanovených cílů by mělo přispět k naplnění vize EU do roku 2050. Během následujících let Evropská unie má za cíl, aby zdrojem naší prosperity byla cyklická ekonomika, která neplýtvá přírodními zdroji. Biologická rozmanitost je chráněna a reprodukována způsoby, jež zachová přírodní bohatství pro následující generace.²⁸

2.2.2 Utváření a vývoj politiky ochrany životního prostředí České republiky

V období po 17. listopadu 1989 byly nově formulovány společenské cíle včetně změn v oblasti životního prostředí. V tomto období probíhaly intenzivní práce k vytvoření organizační struktury a legislativního rámce politiky životního prostředí. Během roku 1990 byla zpracována analýza stavu životního prostředí. Hlavním cílem byla snaha o rovnováhu mezi společnostmi a životním prostředím. Na tento cíl navazovala řada dalších cílů, především:

- uchování bohatství přírody,
- ochrana lidského zdraví,
- snaha o zachování kulturních a ekologických hodnot před nepříznivými vlivy prostředí,

---

²⁸ Evropský parlament a Rada Evropské unie. *Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“* [online]. 2013 [6. 9. 2016]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1386&from=EN>

- chránění systémů planetární biosféry.

V průběhu toho období byly navrženy ekonomické nástroje v rámci „Scénáře ekologické strategie“ a tyto nástroje byly rozčleněny do dvou skupin:

- restriktivní nástroje (limitují spotřebu přírodních zdrojů a postihují formy destrukce životního prostředí),
- nástroje pozitivní stimulace (podporují činnosti, které vedou ke zlepšení stavu životního prostředí).

Po vzniku České republiky se do popředí dostávala jiná problematika než ochrana životního prostředí. Mezi hlavní priority nové vlády patřila hlavně ekonomická transformace. Komplexní Státní politika životního prostředí (SPŽP) České republiky byla schválena v roce 1995. SPŽP z roku 1995 zdrženlivě přijala závěry z konference UN o životním prostředí z roku 1992, nedokázala provázat politiku životního prostředí s jinými politikami a příliš si neosvojila princip udržitelného rozvoje. Od roku 1995 se projevují změny přístupů k politice životního prostředí a projednávaly se podmínky přístupu ČR do Evropských společenství, v rámci, nichž patřila problematika ŽP k nejsložitějším. Důvodem byla finanční náročnost opatření, které musela Česká republika splnit.²⁹

Na konci 90. let 20. století byla zpracována nová Státní politika životního prostředí České republiky 1998. V dokumentu je mimo jiné uvedeno, že Česká republika v období po listopadu 1989 zaznamenala řadu demokratických změn, které kladně ovlivnily způsob řešení problémů životního prostředí. Nová státní politika životního prostředí zahrnovala analýzu stavu životního prostředí a hlavním linií ochrany životního prostředí v letech 1999-2005. Přijetím SPŽP z roku 1998 se vláda České republiky zavázala k principu udržitelného rozvoje. Následně byla SPŽP aktualizována v roce 1999 a v roce 2001 a to proto, aby byla v souladu s dokumenty a prioritami politiky životního prostředí Evropských společenství. Mezi základní dokumenty, které musela česká vláda zpracovat podle požadavků EC, patří například Státní politika životního prostředí ČR, Národní program přípravy na členství v EC a Národní strategii udržitelného rozvoje ČR.

---

²⁹ ŠIMÍČKOVÁ, Marcela 2010, ref. 23.

Environmentální politika České republiky po roce 2000 se nesla v souladu s aktualizovanou verzí Státní politiky životního prostředí ČR z roku 2001. V rámci SPŽP z roku 2001 se Česká republika zavázala přijmout následující opatření:

- implementace a harmonizace environmentálního práva EU do České legislativy,
- formování soustavy Natura 2000,
- zlepšení kvality životního prostředí na průměr členských zemí EU,
- zlepšení komunikace s Evropskou agenturou životního prostředí,
- větší investice z programu předvstupní pomoci (Instrument for Structural Policies for Pre-accession, ISPA) na ochranu vod, nakládání s odpady a k ochraně ovzduší,
- zájem soukromého sektoru a veřejnosti v environmentálních aktivitách.³⁰

Především verze Státní politiky životního prostředí vycházely z ekonomických a politických změn, které proběhly v průběhu 90. let a zejména se zaměřovaly na zlepšení stavu životního prostředí způsobených aktivitou v 70. a 80. letech. S prohlubující se globalizací zesílil tlak na vzájemné provázání životního prostředí, ekonomiky i sociálních podmínek. Právě díky této situaci musela být Státní politika životního prostředí České republiky znovu aktualizována. Dalším důvodem byl vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004.

Aktualizovaná verze SPŽP vychází z hodnocení implementace předchozí SPŽP a zlepšení stavu životního prostředí pro život dalších generací. SPŽP na období 2004–2010 respektuje povinnosti, které pro ČR plynou, jak z členství v EU, tak i v UN a Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD). Zaměřuje se na řešení stálých i nově vzniklých problémů životního prostředí, ke kterým patří ochrana biologické rozmanitosti, krajiny a přírody, nakládání s odpady a únosné využívání přírodních zdrojů. Posilování a zlepšování spolupráce s jinými politikami je také obsaženo v nové verzi SPŽP.

---

³⁰ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Státní politika životního prostředí České republiky 2000 – 2003* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, leden 2001 [6. 9. 2016]. 56 s. ISBN 80-7212-170-7. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHHXKF/\\$FILE/spzp2001.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHHXKF/$FILE/spzp2001.pdf).

Je pravda, že SPŽP je dokumentem vládním, ale pro jeho uskutečnění je nezbytná účast veřejnosti, soukromého sektoru, nestátních neziskových organizací, vysokých škol, vědy a výzkumu.

Nová verze Státní politiky životního prostředí se soustřeďuje na čtyři klíčové oblasti:

- životní prostředí a kvalita života,
- ochrana krajiny, přírody a biologické rozmanitosti,
- udržitelné využívání přírodních zdrojů, nakládání s odpady a materiálové toky,
- omezení dálkového přenosu znečištění ovzduší a ochrana klimatického systému Země.

Tyto uvedené klíčové oblasti jsou v souladu se Šestým environmentálním akčním programem a odráží odpovědnost České republiky za globální a mezinárodní spolupráci při řešení otázek životního prostředí.³¹

Jelikož v roce 2012 byla Státní politika životního prostředí opět aktualizována na období od roku 2012 do roku 2020, prošla starší verze SPŽP hodnocením. Hodnocení probíhalo ve výše uvedených klíčových oblastech. SPŽP si stanovila řadu opatření a cílů. V zásadě se některá opatření podařilo splnit, jiná jsou jen částečně splněna a některé se splnit nepodařilo. Například následující prioritní oblasti splňují nebo průběžně splňují opatření ke snížení přeshraničních přenosů znečištění ovzduší, ochraně ozonové vrstvy Země a nakládání s nebezpečnými odpady. Problémem je snižování ukládání BRKO na sládky. Mezi přetrvávající problémy patří pokles biodiverzity nebo využívání energie s obnovitelných zdrojů.

Důvodem situace neplnění opatření je způsobena tím, že legislativní a organizační kroky jsou sice splněny, ale jejich implementace do praxe je pomalá a opožděná.³²

---

³¹ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Státní politika životního prostředí České republiky 2004–2010* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004 [6. 9. 2016]. 56 s. ISBN 80-7212-283-5. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/OEDN-statni_politika_zp-20040615.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/OEDN-statni_politika_zp-20040615.pdf)

³² MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Vyhodnocení plnění Státní politiky životního prostředí České republiky 2004–2010* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012 [6. 9. 2016]. 212 s. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi.

Po roce 2010 prošla Státní politika životního prostředí aktualizací na období 2012–2020 a vymezuje plán ČR na realizaci ochrany životního prostředí. Prioritním cílem je zabezpečit zdravé a kvalitní životní prostředí pro občany České republiky. SPŽP je orientována na následující tematické oblasti:

- ochrana a udržitelné využívání zdrojů – ochrana přírodních zdrojů, ochrana vod a zlepšování jejich stavu, prevence vzniku odpadů a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí,
- ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší s cílem snížit emise skleníkových plynů a omezit negativní dopady změny klimatu na území ČR, podpořit šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie,
- ochrana krajiny a přírody, a to především v ochraně ekologických funkcí krajiny, zlepšení hodnot prostředí ve městech a zachování přírodních a krajinných dominant,
- bezpečné prostředí zahrnující jak eliminaci následků přírodních katastrof (povodně, eroze, sucha) tak i zabraňování vzniku rizik, které nemají přírodní charakter (antropogenní rizika).

V současné době je stále více zřetelná provázanost dopadů sociálních, hospodářských a environmentálních politik, což sebou nese nutnost jejich harmonizace na přeshraniční a nadregionální úrovni. Provádění SPŽP by mělo přispět pomocí zvýšené efektivity využívání zdrojů ke zvýšení konkurenceschopnosti České republiky. SPŽP podporuje opatření směřující k hospodářskému růstu, ke zvýšení proexportní politiky a inovací s cílem podpořit inovační potenciál českých firem jak na tuzemském, tak i zahraničním trhu. Velmi důležité je také provázat environmentální politiku s politikou sociální soudržnosti, protože sociální situace rodin se promítá do jejich ochoty se chovat šetrně k životnímu prostředí.

SPŽP také bere v úvahu závazky, které vyplývají pro ČR z členství v EU, OECD, UN a dalším mezinárodních organizací.³³

---

³³ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Státní politika životního prostředí České republiky 2012-2020* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012 [9. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi.

2.3 Rámec odpadového hospodářství v podmínkách EU a ČR

Součástí této podkapitoly je přiblížení pojmu odpadového hospodářství jak v České republice, tak i v Evropské unii. Podkapitola rovněž přibližuje problematiku biologicky rozložitelných odpadů.

2.3.1 Odpadové hospodářství v Evropské unii

Odpadové hospodářství EU má za cíl snížit ekologické a zdravotní dopady ukládání odpadu. Dlouhodobým cílem je proměnit EU v recyklační společnost, a podporovat snahu použít odpad jako zdroj tam kde je to možné. Cílem je dosáhnout mnohem vyšší úrovně recyklace a minimalizace těžby dalších přírodních zdrojů. Správné nakládání s odpady je klíčovým prvkem pro zajištění účinného využívání zdrojů a udržitelného růstu evropských ekonomik.

Přístup EU k nakládání s odpady je založen na hierarchii nakládání s odpady, která stanoví pořadí priorit při tvorbě politiky v oblasti odpadů a nakládání s odpady na operativní úrovni: prevence, příprava na obětovné použití, recyklace, regenerace jako nejméně preferovanou možnost a likvidace, které zahrnuje skladování a spalování bez získání energie.³⁴ Z obrázku 2.1 vyplývá, že větší plochy trojúhelníků jsou preferovány před nižšími v oblasti nakládání s odpady. Nejvíce je tedy preferována prevence a nejméně je preferována likvidace.

Obrázek 2.1: Hierarchie nakládání s odpady

Zdroj: European Commission, 2016; vlastní zpracování

³⁴ EUROPEAN COMMISSION. *Being wise with waste: the EU's approach to waste management* [online]. Luxembourg: Publications Office of European Union, 2010 [10. 10. 2016]. ISBN 978-92-79-14297-0. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/WASTE%20BROCHURE.pdf>

V oblasti odpadového hospodářství je Evropská unie velmi aktivní, stále se zaměřuje na zlepšení nakládání s odpady a hodlá účinněji využívat odpad jako zdroj energie. Jedním z klíčových prostředků k dosažení snížení negativního dopadu odpadů na životní prostředí je předcházet jeho vzniku například tím, že se odpad recykluje a opětovně se využije. V posledních letech byly cíle politiky životního prostředí integrovány i do ostatních politik EU například Plán Evropské komise na Evropu, které účinněji využívá zdroje. Národní snahy zlepšit předcházení vzniku odpadů už nejsou tak optimistické. V souladu se záměry EU v oblasti odpadů je i Sedmý environmentální akční program, který stanovuje prioritní cíle pro odpadové hospodářství. Mezi tyto cíle patří snižovat množství odpadů, maximalizovat recyklaci a opětovné použití, omezit spalování nerecyklovatelných materiálů, postupně snižovat skladování nerecyklovatelných a nevyužitelných odpadů a zajistit plné provádění cílů politiky odpadového hospodářství ve všech členských státech.

V současné době se členské státy potýkají s recyklací biologicky rozložitelného odpadu. Pokrok při zvyšování míry recyklace je především v oblasti materiálů (papír, plast, sklo) naopak s recyklací biologicky rozložitelného odpadu je problém. Zatímco 19 zemí EU dosáhlo značného nárůstu v míře recyklace materiálů, tak u biologicky rozložitelného odpadu je míra recyklace poměrně malá.

To značí, že i přes významné výsledky v oblasti zvýšení recyklace materiálů v některých zemích je zapotřebí větší zaměření na recyklaci biologicky rozložitelného odpadu.³⁵

2.3.2 Odpadové hospodářství v České republice

Odpadovým hospodářstvím v podmínkách České republiky jsou činnosti zaměřené na předcházení vzniku odpadů, nakládání s odpady, následná péče o místo, kde jsou odpady uloženy a kontrola. V sektoru národního hospodářství je odpadového hospodářství dynamicky rozvíjející se oblastí. Ekonomicky a průmyslově vyspělé země se začaly odpadovým hospodářstvím usilovně zabývat v 80. letech minulého století. První zákon o odpadech byl do české legislativy zakotven v roce 1991. V současné době se nakládání s odpady upravuje zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. Zákon nejen, že

---

³⁵ EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY. *Managing municipal solid waste—a review of achievements in 32 European countries* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [11. 10. 2016]. 40 s. ISBN 978-92-9213-355-9. Dostupné z: <http://www.eea.europa.eu/publications/managing-municipal-solid-waste>.

stanovuje práva a povinnosti osobám v oblasti odpadového hospodářství, ale klade důraz na předcházení vzniku odpadů, stanovuje hierarchii nakládání s nimi a prosazuje hlavní principy ochrany životního prostředí a zdraví při nakládání s odpady.³⁶

Mezi hlavní cíle odpadového hospodářství v ČR patří:

- prevence vzniku odpadů nebo jejich omezení,
- pokud odpady vzniknou, tak s nimi nakládat tak, aby mohly být použity jako druhotné suroviny a minimálně porušovaly životní prostředí.

Odpadové hospodářství můžeme označit za multidisciplinární obor, také obor výzkumný a studijní. Obor zahrnuje postavení chemické technologie, chemie, biotechnologie a různorodých fyzikálních postupů v oblasti odstranění a využití odpadů. Prevence vzniku odpadů je v současné době důležitou výzvou pro technické a výzkumné odborníky.

Ve spojitosti s úpravou zákonů o odpadech byly novelizovány předpisy, spolu s *vyhláškou č. 381/2001 Sb., která stanovuje Katalog odpadů*. Katalog obsahuje jednotlivé druhy odpadů a vede přehled o produkci a nakládání s odpady. V rámci Katalogu klasifikujeme dvě kategorie odpadů, a to nebezpečné a ostatní odpady. Odpady jsou také členěny do skupin odpadů (20 skupin) a druhů odpadů (cca 800).³⁷

2.3.3 Biologicky rozložitelné odpady

V oblasti odpadového hospodářství České republiky je jedním z mnoha cílů podpora budovat zařízení na zpracování biologicky rozložitelných odpadů (BRO) a jeho odnože biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) za účelem snižování jejich ukládání na skládky. O BRO a BRKO zle obecně říci, že zahrnují odpady z výrobní sféry. Cílem ČR v rámci BRKO je snaha o zakládání kompostáren jak na obecní, tak i regionální úrovni.

Oblast BRO se v současnosti dostala do popředí zájmu státní správy. Zejména díky *Směrnici Rady 1999/31/ES, o skládkách odpadů*. Směrnice členským státům EU ukládá povinnost omezit množství BRO ukládaného na skládky a pro BRKO určuje časové intervaly procentuálního snížení skladovaného BRKO.³⁸ Tato Směrnice byla implementována do české

---

³⁶ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2015a, ref. 13.

³⁷ KURAŠ, Mečislav. *Odpadové hospodářství*. Chrudim: Vodní zdroje Ekomonitor, 2008. 143 s. ISBN 978-80-86832-34-0.

³⁸ ZEMÁNEK, Pavel, 2010, ref. 16.

legislativy vyhláškou č. 294/2005 Sb., která zakazuje volně ukládat BRO na skládky. V této vyhlášce je jasně dáno, že podíl BRKO ukládaný na skládku musí být snižován, do roku 2010 na 75 %, do roku 2013 na 50 % a do roku 2020 na 35 % celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995.³⁹

2.4 Rámec podpory ochrany životního prostředí v EU a ČR

Podkapitola pojednává o zakotvení politiky životního prostředí do legislativního rámce jak Evropské unie, tak i České republiky. Součástí je i institucionální zakotvení, programová podpora a finanční podpora ochrany životního prostředí.

2.4.1 Legislativní rámec ochrany životního prostředí v Evropské unii

Legislativa v rámci ochrany životního prostředí se začala vyvíjet na začátku 80. let minulého století. Právě do této doby byla spíše oblastí, ve které rozhodovaly členské státy. Například Německo nebo Nizozemí patřily mezi zastánce společné politiky životního prostředí.

V Římských smlouvách neexistovala zmínka o problematice ochrany životního prostředí. Z tohoto důvodu byl využíván *článek 308 Smlouvy o Evropském hospodářském společenství* (EHS). Více ale byly v této oblasti aplikovány dokumenty sekundárního práva. Například *směrnice Rady 78/316/EHS* nebo *směrnice Rady 67/548/EHS*.

Přijetím Jednotného evropského aktu se problematika ochrany životního prostředí stala jedním z bodů Smlouvy o EHS. Právě tento dokument zařadil environmentální politiku do smlouvy EHS a konkrétně do hlavy sedmé článku 130r. Environmentální politika byla zařazena do oblastí se sdílenými pravomocemi EU a členských států a řízena principem subsidiarity.

---

³⁹ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Vyhláška o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2016 [10. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.env.cz/www/platnalegislativa.nsf/96F060C6A3D87823C125708F00317B16/%24file/V%20294_2005.pdf.

Nové směry v oblasti ochrany životního prostředí byly ustanoveny ve Smlouvě o Evropské unii (Maastrichtská smlouva). Smlouva výslovně zmiňuje ochranu životního prostředí v preambuli a v člancích 2 a 3. Politika životního prostředí je jedna z klíčových činností EU.⁴⁰

Lisabonská smlouva oficiálně zařadila environmentální politiku mezi oblasti, ve které se uplatňuje sdílená pravomoc EU a členských států. Lisabonská smlouva zdůraznila problém boje proti změně klimatu a zařadila jej do obecných cílů politiky životního prostředí.

Ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU) se životnímu prostředí věnují článek 11, články 191 až 193 v Hlavě XX. Z pohledu politiky životního prostředí jsou na poli legislativního vývoje spíše využívány víceleté akční programy pro životní prostředí, horizontální strategie, posuzování vlivů na životní prostředí a účast veřejnosti, mezinárodní spolupráce v oblasti životního prostředí, provádění, vymáhání a monitorování.⁴¹

2.4.2 Legislativní rámec ochrany životního prostředí v České republice

V dnešní době je situace v legislativě, která se pojí s životním prostředím velmi rozsáhlá a složitá. Národní legislativa v oblasti ŽP a celý systém ochrany byl tvořen až po událostech v listopadu roku 1989. Předlohou pro naši legislativu a její implementaci byly zákony platící v té době v jednotlivých členských státech Evropského společenství. V procesu přípravy České republiky na vstup do EU se české právo životního prostředí přiblížilo na stupeň práva EU.

---

⁴⁰ TKÁČIKOVÁ, Jana a Petr VACULÍK. PROMĚNY EVROPSKÉ LEGISLATIVY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. In: *COFOLA 2011: the Conference Proceedings, 1. edition*. Brno: Masaryk University, 2011. Brno: Masaryk University: Tribun EU s.r.o., Cejl 32, Brno, 2011, s. 11. ISBN 978-80-210-5585-7. Dostupné z:

https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2011/files/normotvorba/Tkacikova_Jana_6275.pdf.

⁴¹ EVROPSKÝ PARLAMENT. Politika životního prostředí: obecné zásady a základní rámec. *Europarl.europa.eu* [online]. 2016, [15. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.4.1.html.

K nejdůležitějším zákonům České republiky v oblasti životního prostředí patří *Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí*. Tento zákon definuje základní pojmy v oblasti ochrany životního prostředí a povinnosti fyzických a právnických osob při ochraně ŽP. Zákon o životním prostředí je dokument, který zastřešuje zákony ostatních oblastí životního prostředí. Mezi tyto zákony patří například *Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách*, *Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší* a jeho prováděcí předpisy a v neposlední řadě i zákony, které se váží k ochraně půdy a horninového prostředí. Uvedené oblasti nemají samostatný zákon. Problematika je obsažena například v *Zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu* nebo v *Zákoně č. 185/2001 Sb., o odpadech*.⁴²

Od 1. května 2004, kdy ČR vstoupila do Evropské unie, se většina české legislativy v oblasti ŽP tvoří pomocí transformace komunitárního práva EU do práva ČR. Od Lisabonské smlouvy platí v oblasti ŽP sdílená pravomoc EU a členských států. Sdílená pravomoc znamená, že ČR smí vydávat svou legislativu, ale ta ovšem nemůže být v rozporu s komunitárním právem EU.⁴³

Mezi další dokumenty, které jsou právně závazné, patří Státní politika životního prostředí. V současné době existuje Státní politika životního prostředí na období 2012–2020. SPŽP musí splňovat i požadavky EU v oblasti životního prostředí. Evropská komise v lednu 2008 schválila klimaticko-energetický balíček čtyř legislativních návrhů. V souvislosti s tímto balíčkem Česká republika zpracovala dokument Politiku ochrany klimatu v ČR. S ochranou ŽP velmi souvisí odpadová politika EU. Česká republika musela implementovat do své legislativy směrnici Evropského parlamentu a Rady EU č. 98/2008 o odpadech. Česká republika také zpracovala Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR. Dokument vytváří dlouhodobý rámec rozhodování v rámci mezinárodních závazků, které České republice vyplývají ze členství v EU, OECD a UN.⁴⁴ Lze konstatovat, že legislativa životního prostředí v České republice musí být v souladu s environmentální legislativou EU.

---

⁴² DAMOHORSKÝ, Milan. *Právo životního prostředí*. Praha: C. H. Beck, 2003. 511 s. ISBN 80-7179-747-2.

⁴³ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. ČR a Evropská unie. *Mzp.cz* [online]. 2015e, [20. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/cr_eu.

⁴⁴ EUROSOP. ČR a EU – životní prostředí. *Euroskop.cz* [online]. 2016b, [20. 10. 2016]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9108/sekce/cr-a-eu---zivotni-prostredi/>.

2.4.3 Institucionální zabezpečení ochrany životního prostředí v ČR

Hlavní úlohu ve státní správě v oblasti ochrany životního prostředí plní Ministerstvo životního prostředí České republiky (MŽP), které bylo zřízeno 1. 1. 1990. Zřízení tohoto ministerstva byl jeden z prvních kroků přístupu státu k ochraně životního prostředí. V minulosti kdy neexistovalo specializované ministerstvo pro oblast životního prostředí, byla oblast spravována v rámci gesčního systému ochrany a to znamená, že za ochranu ŽP zodpovídala jednotlivá odvětvová ministerstva. V čele MŽP stojí ministr životního prostředí Mgr. Richard Brabenec (ANO).⁴⁵ Ministerstvo se dělí na odbory a sekce. MŽP je vrcholným orgánem oblasti životního prostředí, je to také ústřední orgán státní správy pro odpadové hospodářství, ochranu vodní zdrojů, ochranu ovzduší. Zabezpečuje informační systém o životním prostředí.⁴⁶

Vedle ministerstev existují i dva ústřední orgány státní správy, které se zabývají problematikou životního prostředí a těmi jsou Státní úřad pro jadernou bezpečnost a Český báňský úřad. Stejně jako ministerstva jsou řízeny vládou, ale v čele těchto institucí stojí vedoucí úřadu, kterého do funkce jmenuje vláda, popřípadě je zvolen na základně návrhu prezidenta republiky.

Do institucí životního prostředí také řadíme správní úřady s celostátní působností řízení ministerstvy. Vedoucího úřadu nejmenuje vláda nýbrž ministr stojící v čele řídicího ministerstva. Tyto instituce nemohou vydávat obecně závazné právní předpisy, oproti tomu MŽP a ústřední orgány státní správy ano.⁴⁷ Mezi tyto úřady patří například Česká inspekce životního prostředí.

Česká inspekce životního prostředí (dále jen Inspekce) je podřízena MŽP a plní v úseku státní správy významnou úlohu. Inspekce je specializovaný orgán ochrany ŽP. Zaměřuje se pouze na vymezené oblasti environmentální ochrany. Mezi tyto oblasti je možno zařadit, činnost kontrolní, činnost sankční a činnost nápravnou. Činnosti reprezentují stěžejní poslání Inspekce a byly také důvodem pro její zřízení.

---

⁴⁵ BÍZKOVÁ, Rút. *Životní prostředí v České republice 1989-2004*. Praha: CENIA, 2005. 111 s. ISBN 80-85087-56-1.

⁴⁶ DAMOHORSKÝ, Milan. *Právo životního prostředí*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 511 s. ISBN 978-80-7179-498-1.

⁴⁷ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2.

Další skupinou institucí v oblasti ŽP jsou správní úřady s omezenou územní působností. Pod těmi úřady si lze představit například správy národních parků nebo chráněných krajinných oblastí. Do orgánů ochrany životního prostředí patří i veřejnoprávní instituce, které mají statut příspěvkových organizací nebo organizačních složek státu. Za tento orgán lze považovat Státní fond životního prostředí, který byl zřízen za účelem zajišťování finančních prostředků pro realizaci politiky životního prostředí.

Na základním stupni institucionálního zabezpečení se nacházejí územně samosprávné celky, kterými jsou kraje a obce. Právě tyto územně samosprávné celky hrají v EU zásadní úlohu při ochraně ŽP a to tím, že jsou k ekologickým problémům územně i věcně blízko. Na úrovni vybavenosti obcí a krajů závisí ochrana životního prostředí, zejména pokud jde o komunální ekologii.⁴⁸

2.4.4 Programová podpora ochrany životního prostředí v ČR

Programy, které napomáhají ke zlepšení stavu životního prostředí, je možno rozdělit na dvě skupiny. První skupinu tvoří národní programy České republiky a druhou skupinou jsou programy Evropské unie.

Národní programy jsou financovány ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím Státního fondu životního prostředí. Mezi tyto programy patří Program péče o krajinu, Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny, Národní program životního prostředí a také Program likvidace škod po živelných pohromách nebo Nová zelená úsporám.⁴⁹

Národní program životního prostředí (NPŽP) podporuje aktivity a projekty, které se zaměřují na ochranu životního prostředí v ČR. Program je navržen tak aby plnil funkci doplňkovou, a to zvláště k Operačnímu programu Životní prostředí (OPŽP) a k programu Nová zelená úsporám. Zaměření dokumentu také vychází z aktuální verze Státní politiky životního prostředí 2012–2020. NPŽP se dělí do sedmi prioritních oblastí, kterými jsou voda, ovzduší, odpady, staré zátěže, environmentální rizika, příroda a krajina, životní prostředí ve městech a obcích či environmentální prevence. NPŽP pravidelně vyhlašuje výzvy, které jsou doplňkové

---

⁴⁸ DAMOHORSKÝ, Milan, 2007, ref. 46.

⁴⁹ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Národní programy. *Mzp.cz* [online]. 2015f [21. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/narodni_programy.

k výzvám OPŽP. Míra spolufinancování NPŽP může dosáhnout až 90 % celkové přiznané výše dotace.⁵⁰

Do druhé skupiny patří programy v rámci Evropské unie. K životnímu prostředí se váže Operační program Životního prostředí 2014–2020 a komunitární program LIFE. OPŽP je podrobněji rozepsán v třetí kapitole diplomové práce. Program LIFE je pro období 2014–2020 složen z Podprogramu pro životní prostředí a Podprogramu pro oblast klimatu. Program spojuje zdroje a poznatky, poskytuje základ pro přípravu a transfer osvědčených postupů a znalostí, které by měly pomoci ke zlepšení stavu životního prostředí. LIFE se zaměřuje pouze na právnické osoby a maximální míra spolufinancování je 60 % celkových způsobilých výdajů, ale existují i výjimky, a to u projektů zaměřených na přírodu a biologickou rozmanitost, kdy míra spolufinancování může být až 75 % celkových způsobilých výdajů.⁵¹

2.4.5 Nástroje zabezpečující ochranu životního prostředí v ČR

Nástroje na ochranu životního prostředí se mohou dělit podle různých kritérií. Nejčastějším dělením nástrojů je na přímé a nepřímé. Za nepřímé považujeme ty, které motivují subjekty k dobrovolnému zájmu o ochranu životního prostředí. Mezi tyto nástroje patří ekonomické nástroje. Druhou skupinou jsou nástroje přímé a k nim řadíme koncepční, administrativně-právní, institucionální a jiné nástroje.

Ekonomické nástroje doplňují administrativní nástroje. Tyto nástroje lze rozdělit na pozitivní a negativní. Pozitivní spočívají ve zvýhodnění ekologicky šetrného chování. Mezi tyto nástroje pozitivní simulace patří daňové zvýhodnění, obchodování s emisními povolenkami, dotace a půjčky. Oproti tomu negativní stimulace se zakládá na vyšším ekonomickém zatížení při narušování životního prostředí. Mezi negativně stimulující nástroje řadíme daně a poplatky. Poplatky lze rozdělit do tří kategorií. První kategorií jsou poplatky za znečišťování, poplatky za využívání přírodních zdrojů a uživatelské poplatky. Daně jako prostředky

---

⁵⁰ STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Národní program Životního prostředí* [online]. Praha: Státní fond životního prostředí, 2016 [21. 10. 2016]. Dostupné z: https://www.sfzp.cz/soubor-ke-stazeni/57/17345-npzp_k_18_10_2016.pdf.

⁵¹ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Komunitární program LIFE. *Mzp.cz* [online]. 2015g [21. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life.

negativní stimulace jsou zakotveny v české právní legislativě a souvisí s ekologickou daňovou reformou.⁵²

Do koncepčních nástrojů jsou zařazeny plány, programy, prognózy a jiné koncepce, které jsou vytvořeny dle principů práva životního prostředí (princip prevence, trvale udržitelného rozvoje). Příkladem takového koncepčního nástroje je Státní politika životního prostředí nebo OPŽP.

Dalšími přímými nástroji jsou nástroje administrativní, které vytvářejí soustavu zákazů, příkazů a povolení. Subjekty právnické i fyzické jsou povinny tyto nástroje dodržovat. Mezi specifické administrativní nástroje patří vyhodnocení vlivů na životní prostředí (EIA) posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (SEA, Strategic Environmental assessment).⁵³

Dobrovolné nástroje je možné považovat aktivity fyzických či právnických subjektů, které snižují negativní dopad na životní prostředí a jsou realizovány na bázi dobrovolného rozhodnutí. Zavádění těchto nástrojů je podporováno Státní politikou životního prostředí, ale také národními programy na úrovni vlády ČR. Mezi dobrovolné nástroje patří systém ekologického řízení a auditu (Eco-Management and Audit Scheme, EMAS) environmentální účetnictví, čistší produkce, environmentální značení, šetrná veřejná správa.⁵⁴

---

⁵² DAMOHORSKÝ, Milan. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 568 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

⁵³ DAMOHORSKÝ, Milan a Vojtěch STEJSKAL. *Koncepční nástroje ochrany životního prostředí z pohledu práva*. Praha: Univerzita Karlova, 2003. 206 s. ISBN 80-85889-47-1.

⁵⁴ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Dobrovolné nástroje. *Mzp.cz*. [online]. 2015h [22. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/dobrovolne_nastroje.

3 Identifikace Operačního programu Životní prostředí v programovém období 2014–2020

Úvod kapitoly je zaměřen na charakteristiku politiky soudržnosti Evropské unie v České republice v současném programovém období. Detailněji je rozepsáno nastavení politiky, kategorie regionů, programový a institucionální rámec. V neposlední řadě i finanční rámec politiky soudržnosti. Další část kapitoly je věnována vymezení životního prostředí v Dohodě o partnerství České republiky. Podrobněji je kapitola zaměřena na ochranu životního prostředí v souvislosti s nakládáním s odpady, územní rozdíly ochrany životního prostředí v rámci České republiky. Dále jsou analyzovány zkušenosti z programového období 2007–2013 a určeny problémy a potřeby nakládání s odpady pro období 2014–2020. V závěru třetí kapitoly diplomové práce je identifikován Operační program Životní prostředí 2014–2020. V souvislosti s tím je charakterizován strategický charakter programu. Větší pozornost je věnována prioritní ose 3, finančnímu plánu programu a orgánům, které zodpovídají za řízení a kontrolu.

3.1 Politika soudržnosti EU v ČR pro programové období 2014–2020

Důležitým základem pro politiku soudržnosti je myšlenka hospodářské a sociální soudržnosti.⁵⁵ Dle Willem Molla je soudržnost chápána jako stav, který je možné vyjádřit jako úroveň disparit mezi členskými státy, jejich regiony nebo skupinami uvnitř Evropské unie, které jsou společensky a politicky akceptovatelné.⁵⁶ Pod pojmem politika soudržnosti neboli kohezní politika se rozumí politika, která stojí za všemi projekty po celé Evropské unii, které jsou financovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti.

Cílem politiky soudržnosti je snižování rozdílů mezi regiony Evropské unie a eliminace zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů. Tento cíl byl definován již v Jednotném evropském aktu v roce 1986. Lisabonská smlouva doplňuje pojem soudržnost o územní aspekt. Hovoří se tedy o hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

---

⁵⁵ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN: 978-80-89401-19-2.

⁵⁶ MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. New York: Routledge, 2007. 347 s. ISBN 978-0-415-43812-4.

Politika soudržnosti by tedy měla prosazovat vyváženější a udržitelnější územní rozvoj, což je rozdíl oproti původnímu pojetí politiky soudržnosti.

Politika soudržnosti v Lisabonské smlouvě figuruje mezi sdílenými pravomocemi, což znamená, že členské státy mohou vykonávat rozhodnutí pouze v rozsahu, v jakém ji EU nevykonala.⁵⁷

Reforma politiky soudržnosti EU na období 2014–2020 navrhla nové kategorie regionů, které mají oprávnění čerpat pomoc z evropských fondů. Klíčovým krokem současného programového období je spojitost mezi politikou soudržnosti a strategií Evropa 2020. Dále byl snížen počet hlavních cílů politiky soudržnosti ze tří na dva cíle. S novým programovým obdobím souvisí nové nařízení *Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení předchozího nařízení Rady (ES) č. 1083/2006*.⁵⁸

Pro současné programové období jsou stanoveny 2 cíle politiky soudržnosti. První cílem je Investice pro růst a zaměstnanost. Druhý cíl je zaměřen na Evropskou územní spolupráci.

Regiony Evropské unie jsou v současném programovém období rozčleněny na:

- **méně rozvinuté regiony** – HDP/obyvatele nižší než 75 % průměru HDP/obyvatele EU-27,
- **přechodové regiony** – HDP/obyvatele mezi 75–90 % průměru HDP/obyvatele EU-27,
- **více rozvinuté regiony** – HDP/obyvatele vyšší jak 90 % průměru HDP/obyvatele EU-27.⁵⁹

Na obrázku 3.1 lze vidět rozdělení regionů NUTS II České republiky pro období 2014–2020. Nejvíce regionů spadá do méně rozvinutých regionů. Konkrétně se jedná o Střední Čechy,

---

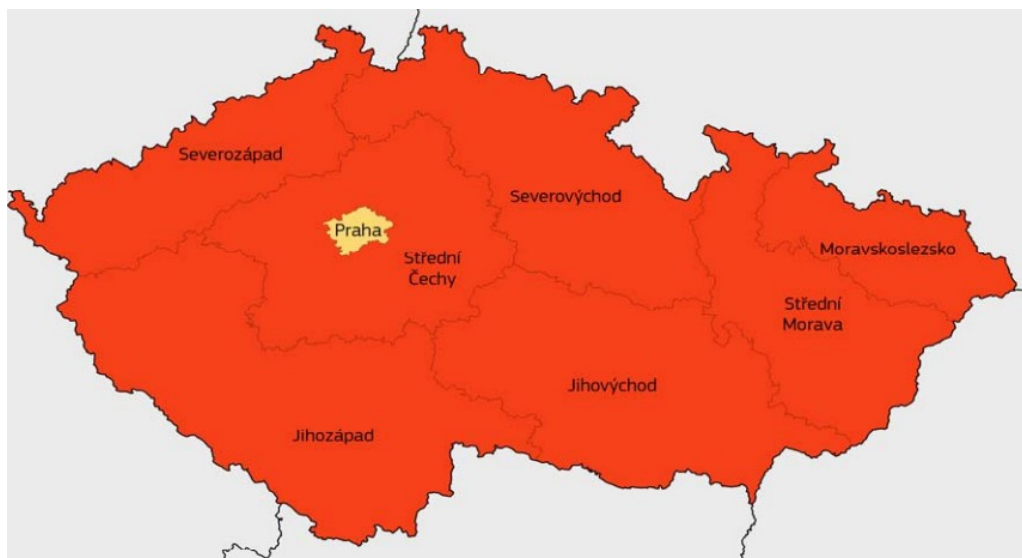
⁵⁷ EVROPSKÁ KOMISE. 10 otázek o politice soudržnosti. *Ec.europa.eu* [online]. 2014a [1. 3. 2017]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/faq/#1.

⁵⁸ EVROPSKÁ KOMISE. Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020. *Ec.europa.eu* [online]. 2014b [1. 3. 2017]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/information/legislation/regulations/.

⁵⁹ EVROPSKÁ KOMISE, 2014a, ref.58.

Severovýchod, Severozápad, Jihovýchod, Jihozápad, Moravskoslezsko a Střední Moravu. Region Praha spadá dle obrázku do více rozvinutých regionů.

Obrázek 3.1: Rozdělení regionů NUTS II v ČR

Legenda:

- Méně rozvinuté regiony
(HDP na hlavu < 75 % průměru zemí EU27)
- Přechodové regiony
(HDP na hlavu ≥ 75 % a < 90 % průměru zemí EU27)
- Rozvinutější regiony
(HDP na hlavu ≥ 90 % průměru zemí EU27)

Zdroj: Evropská komise, 2014c; vlastní zpracování, 2017

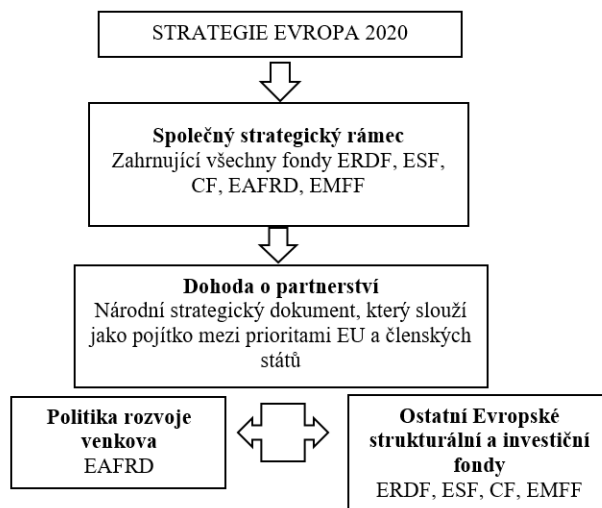
Programové dokumenty politiky soudržnosti EU

Klíčové programové dokumenty současného období vycházejí z hlavních cílů strategie Evropy 2020. Pro období 2014–2020 byl Evropskou komisí přijat Společný strategický rámec, který je určen jako podklad pro vytvoření Dohody o partnerství (DoP). Tuto dohodu si každá členská země zpracovává sama a dává ji ke schválení Evropské komisi. V Dohodě o partnerství je možné vyhledat popis všech operačních programů, které se váží s programovým obdobím 2014–2020. Členské státy rovněž zpracovávají Národní plány reforem.⁶⁰

⁶⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ PROZVOJ ČR. Základní obrysy budoucího programového období 2014–2020 jsou schváleny. *Mmr.cz* [online]. 2013 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>.

Na obrázku 3.2 lze vidět strukturu programových dokumentů politiky soudržnosti EU. Současná politika soudržnosti EU je zcela v souladu se strategií Evropa 2020, jak je patrné na obrázku 3.2.

Obrázek 3.2: Struktura programových dokumentů politiky soudržnosti EU 2014–2020

Zdroj: European Commission, 2014b; vlastní zpracování, 2017

Dohoda o partnerství České republiky (DoP ČR) byla schválena ze strany Evropské komise dne 26. srpna 2014. Tím to datem byl v ČR ukončen její tříletý vyjednávací proces. Od této doby byla DoP ČR dvakrát aktualizována. První aktualizace proběhla 13. dubna 2016 a týkala se sladění DoP ČR s posledním schváleným operačním programem. Druhá aktualizace se konala 21. prosince 2016. Tato aktualizace se týkala realokace 2 mld. Kč z Operačního programu Doprava do Operačního programu Životní prostředí.⁶¹

DoP ČR také obsahuje národní rozvojové priority a cíle, které napomáhají k efektivnímu využívání strukturálních a investičních fondů EU. České národní rozvojové priority jsou základem pro programové období 2014–2020. Těmito prioritami jsou:

- zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky,
- zvýšení efektivity veřejné správy,
- integrovaný rozvoj území,

⁶¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2016 [1. 3. 2017]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6008d9a7-121d-4b55-b141-4cd8ce98b826/Dohoda-o-partnerstvi-\(2-revize-prosinec-2016\)_2.pdf?ext=.pdf](https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6008d9a7-121d-4b55-b141-4cd8ce98b826/Dohoda-o-partnerstvi-(2-revize-prosinec-2016)_2.pdf?ext=.pdf).

- rozvoj páteřní infrastruktury,
- snižování chudoby, podpora sociálního začlenění a systému péče o zdraví.

DoP ČR obsahuje 11 tematických cílů vyplývajících z problémových oblastí, jako například oblast životního prostředí, která charakterizuje výsledky, jichž má být do roku 2020 dosaženo a v neposlední řadě identifikuje operační programy ČR. Česká republika má v současném programové období 21 operačních programů. Prvním schváleným programem ze strany Evropské komise byl Operační program Podnikání a investice pro konkurenceschopnost (29. dubna 2015) a poslední schválný byl Operační program Technická pomoc (11. června 2015). Ostatní operační programy byly schvalovány v průběhu května a června roku 2015. Tabulka 3.3 znázorňuje operační programy spadající do cíle Investice pro růst a zaměstnanost, které jsou označovány jako národní operační programy. Do druhého cíle Evropské územní spolupráce jsou zařazeny operační programy přeshraniční spolupráce.⁶² Na financování operačních programů v ČR se podílí 5 fondů EU. Jedná se o Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund, ERDF), Evropský sociální fond (European Social Fund, ESF), Fond soudržnosti (Cohesion Fund, CF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD) a Evropský námořní a rybářský fond (European Maritime and Fisheries Fund, EMFF).

Tabulka 3.1: Přehled operačních programů cíle Investice pro růst a zaměstnanost

Operační program	Fond	Alokace v EUR
Doprava	ERDF, CF	4,7 mld.
Integrovaný regionální	ERDF	4,6 mld.
Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	ERDF	4,3 mld.
Výzkum, vývoj a vzdělání	ERDF, ESF	2,8 mld.
Životní prostředí	ERDF, CF	2,6 mld.
Program rozvoje venkova	EAFRD	2,3 mld.

⁶² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2016, ref. 61.

Zaměstnanost	ESF	2,1 mld.
Technická pomoc	ERDF	0,22 mld.
Praha – pól růstu	ERDF, ESF	0,22 mld.
Rybářství	EMFF	0,03 mld.

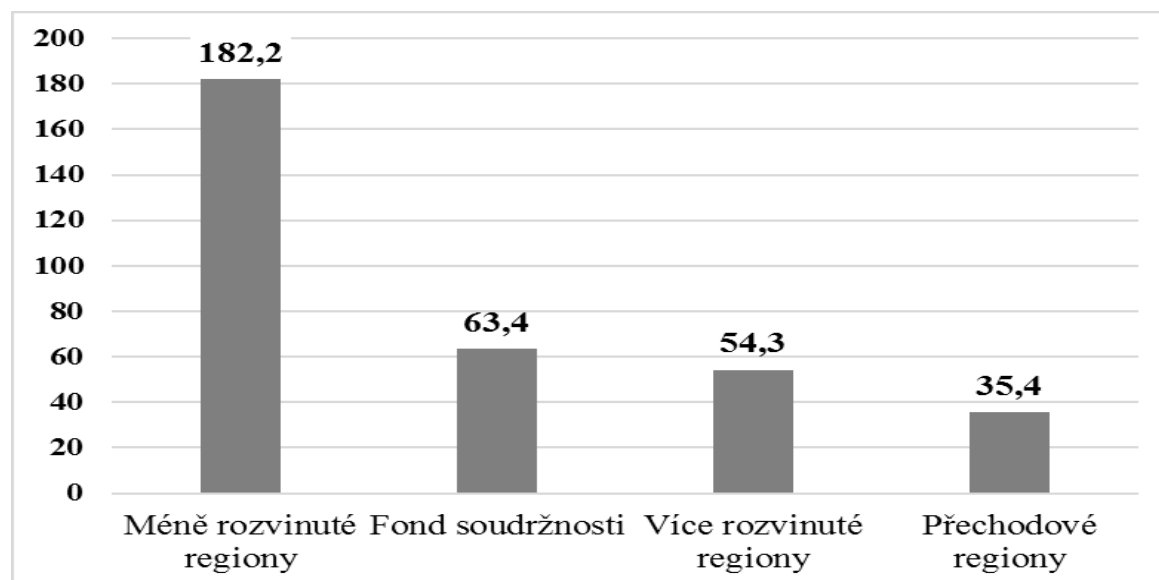
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016; vlastní zpracování, 2017

Finanční rámec politiky soudržnosti EU v ČR 2014–2020

Celkový finanční rámec pro politiku soudržnosti EU představuje 351,8 mld. EUR a činí téměř třetinu celkového rozpočtu EU. Nejvíce prostředků pro svou politiku soudržnosti obdrželo Polsko a to téměř 100 mld. EUR, na druhém místě je Itálie s cca 70 mld. EUR a na třetím místě je Španělsko s 55 mld. EUR. Česká republika figuruje přibližně na osmém místě s 23 mld. EUR.

Nejvíce finančních prostředků z rozpočtu politiky soudržnosti EU získaly méně rozvinuté regiony, CF, více rozvinuté regiony a nejmenší částkou disponují přechodové regiony.⁶³

Graf 3.1: Finanční alokace politiky soudržnosti EU 2014–2020 dle regionů (mld. EUR)

Zdroj: Evropská komise, 2014; vlastní zpracování, 2017

⁶³ EUROPEAN COMMISSION. European structural and investment funds. *Cohesiondata.ec.europa.eu* [online]. 2017 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>.

Nejvíce se na financování politiky soudržnosti EU v ČR podílí ERDF a to s 11,94 mld. EUR. Z toho fondu jsou poskytnuty peněžní prostředky na posilování regionální hospodářské a sociální soudržnosti, konkurenceschopnosti a tvorbu nových pracovních míst. Druhým fondem pro ČR je CF, jehož prostředky jsou poskytnuty na velké projekty oblasti životního prostředí a dopravy. Pro tento fond je v České republice určena částka 6,25 mld. EUR. Další důležitým fondem je ESF, který investuje do lidských zdrojů a zaměřuje se na zkvalitnění příležitostí k zaměstnání a vzdělání. Jeho celková alokace je pro ČR ve výši 3,43 mld. EUR. Česká republika čerpá finanční prostředky z EMFF a EAFRD, ale tyto fondy se na čerpání pomoci podílejí jen okrajově. EAFRD pomáhá zvyšovat konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a také podporovat domácí zemědělce. EMFF je určen na rozvoj evropského rybolovu a akvakultury.⁶⁴

Institucionální zajištění politiky soudržnosti EU v ČR 2014–2020

Hlavními subjekty podílející se na realizaci a implementaci ESIF v České republice jsou:

- *Rada pro ESI fondy* – zajišťuje návaznosti mezi OP. Jejími členy jsou ministři a dále zástupci krajů, měst, obcí, neziskových organizací atd. V čele Rady stojí předseda Vlády.
- *Národní orgán pro koordinaci (NOK)* – dohlíží na plánování výzev, navrhuje opatření k zajištění synergií napříč operačními programy. V České republice je národním orgánem pro koordinaci Ministerstvo pro místní rozvoj v čele s ministryní Ing. Karlou Šlechtovou.
- *Řídící orgány operačních programů* – svou činnost směřují k zajištění jednotlivých operačních programů, které mají ve své kompetenci. Jako příklad lze uvést Ministerstvo životního prostředí, které má v gesci Operační program Životní prostředí 2014–2020.
- *Zprostředkující subjekt* – je veřejný či soukromý subjekt, který jedná v odpovědnosti řídicího orgánu. Těmito subjekty jsou v ČR například Státní fond životního prostředí, Ředitelství silnic a dálnic či CzechInvest.⁶⁵

---

⁶⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Programové období 2014–2020. *Strukturální-fondy.cz* [online]. 2012 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <http://strukturální-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>.

⁶⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2016, ref. 63.

Důležitou institucí pro implementaci politiky soudržnosti je Ministerstvo financí České republiky, které sehrává roli Platebního a certifikačního orgánu (PCO). Hlavní náplň tohoto orgánu je spravování finančních prostředků EU na účtech České národní banky, přijímá platby od Evropské komise, vrací nevyužité prostředky Evropské komisi, atd.⁶⁶

3.2 Vymezení tématu životního prostředí v Dohodě o partnerství ČR

Jak již bylo zmíněno v textu DoP je dokumentem, který si členský stát Evropské unie zpracovává sám pro efektivní využívání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů pro období 2014–2020. DoP by měla přispět k naplnění strategie Evropa 2020. DoP obsahuje analýzu současné sociální a hospodářské situace České republiky, na jejichž základně jsou dále stanoveny priority pro peněžní prostředky v současném programovém období.⁶⁷

---

⁶⁶ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Strukturální fondy. *Mfcr.cz* [online]. 2013 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/podpora-ze-zahranici/strukturalni-fondy>

⁶⁷ INTEGRA CONSULTING s.r.o. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020. Vyhodnocení vlivů koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, včetně vyhodnocení vlivů koncepce na evropské výzkumné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů* [online]. Integra consulting, 2014 [1. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/661bcdde-cea6-451d-bf81-29aca236ef5c/SEA-Dohoda_dokumentace-final.pdf.

3.2.1 Ochrana životního prostředí v souvislosti s nakládáním s odpady

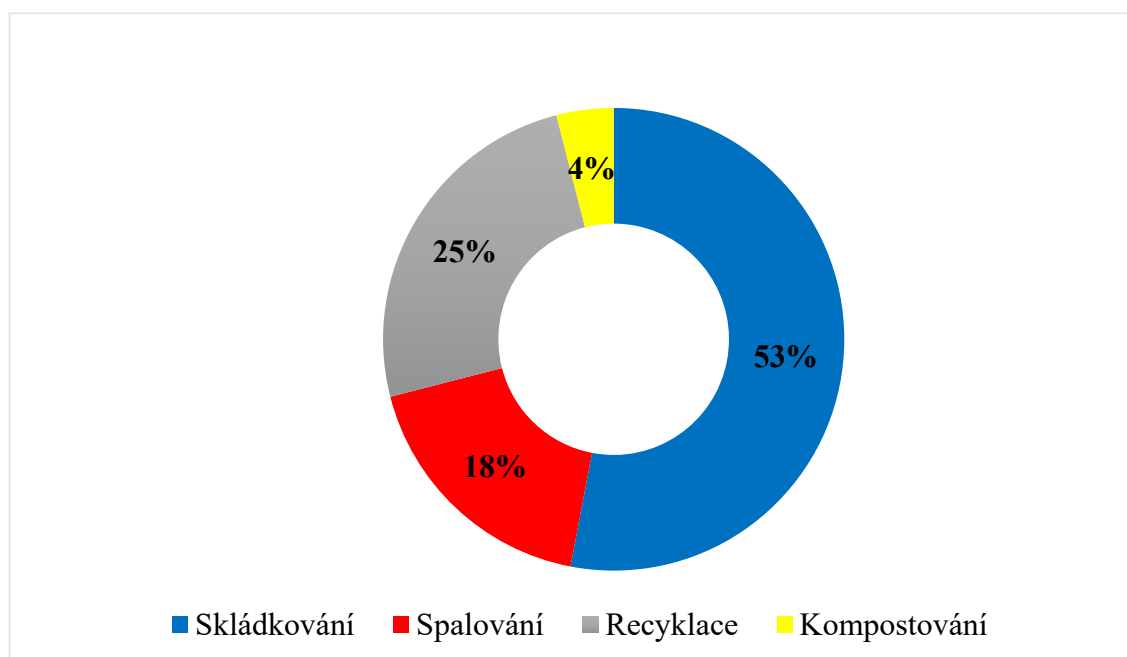
České republice se po roce 1989 podařilo snížit zátěže životního prostředí, což bylo způsobeno změnami ve struktuře hospodářství a implementací nové legislativy. Od roku 2000 dochází bohužel k pozvolnému zvyšování látek, které mají negativní vliv na životní prostředí. Tyto látky se kumulují v městských a průmyslových oblastech. Venkovské oblasti spíše zaostávají ve vybavení infrastrukturou životního prostředí.

DoP ČR obsahuje všechny aspekty, které mohou mít dopad na životní prostředí, patří mezi ně:

- hospodaření s vodou,
- kvalita ovzduší,
- nakládání s odpady,
- krajina, ekosystémy a biodiverzita,
- ochrana stanovišť živočišných a rostlinných druhů,
- sídelní zeleň,
- geofaktory (eroze půdy),
- staré ekologické zátěže.

Celková tvorba odpadů v ČR mezi lety 2003 až 2012 výrazně klesla a to o 16,8 %, ale v posledních třech letech má celková produkce odpadů stagnující či mírně klesající trend. Odborníci tento trend připisují změnám ve struktuře průmyslové výroby. Mezi lety 2003 až 2012 došlo k poklesu tvorby nebezpečných odpadů o 7,8 %. V posledním desetiletí je trendem růst podílu využitých odpadů vůči likvidaci odpadů. Co se týká nakládání s komunálními odpady, nejobvyklejším způsobem je jeho ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu, což je nejméně vhodný způsob jeho skládkování. Z celkové produkce komunálních odpadů v roce 2015 bylo zlikvidováno skládkováním 56 %. Oproti tomu ve stejném roce bylo spáleno 20 % komunálních odpadů, recyklováno 21 % komunálních odpadů a kompostováno 3 % komunálních odpadů.

Graf 3.2: Způsob nakládání s komunálními odpady v roce 2015

Zdroj: Český statistický úřad, 2016; vlastní zpracování, 2017

Z grafu 3.2 je patrné, že v roce 2015 se z celkové produkce komunálních odpadů skládkováním odstranilo 53 %, což je pokles oproti roku 2012 o 3 %. Naopak poklesl podíl spalování komunálních odpadů, který v roce 2012 činil 20 % a v roce 2015 18 %. Nejvyšší tempo růstu je zřejmé u recyklace, která v roce 2012 činila 21 % a v roce 2015 se vyšplhala na 25 %. Lze konstatovat, že Česká republika má snahu o zlepšení nakládání, jak s komunálními odpady, tak s odpady obecně.

Velmi problematickou složkou komunálních odpadů jsou biologicky rozložitelné komunální odpady. Dle *Směrnice 1999/31/ES* o odpadech je omezeno množství ukládání BRKO na skládky. Česká republika si vytyčila cíl snížit maximální množství BRKO ukládaných na skládky tak, aby podíl BRKO činil v roce 2020 nejvíce 35 % z celkového množství BRKO vyprodukovaného v roce 1995. Mezi problémové oblasti, které vycházejí z analýzy odpadového hospodářství ČR, jsou nedostatečná prevence vzniku odpadů, nevhodné materiálové využití komunálních odpadů, ukládání BRKO na skládky a vysoký podíl skládkování komunálních odpadů. Což je patrné i z grafu 3.2.⁶⁸

⁶⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2016, ref. 61.

V roce 2014 proběhlo vyhodnocení vlivů koncepce DoP ČR pro období 2014–2020 na životní prostředí a veřejné zdraví. Do hodnocení byly zapojeny všechny složky životního prostředí tudíž i nakládání s odpady. Dle toho vyhodnocení může naplňování DoP ČR přinést v rámci odpadového hospodářství pozitivní vliv v oblasti aplikace inovací, které zmenší produkci odpadů nebo bude kladen větší důraz na hierarchii nakládání s odpady. Z hodnocení také vyplývá, že pro ČR je prioritním cílem snížení skládkování odpadů a podpora efektivního nakládání s odpady.

Naopak při nevhodné realizaci DoP ČR v oblasti odpadového hospodářství lze očekávat, že pozitivní trend v efektivním využívání odpadů bude zpomalen. Důležité také bude správné zavedení nástrojů podpory využívání odpadů, zejména pro zvyšování podílu materiálového a energetického využití. Mezi nástroje lze zařadit novelizaci zákona o odpadech, nový Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) a snížení ukládaného BRKO na skládky.⁶⁹

3.2.2 Územní rozdíly v ochraně životního prostředí ČR

Regionální disparity a vývoj jednotlivých složek životního prostředí jsou závislé na hospodářském vývoji, hustotě osídlení a přírodním rázu daného území.

Území, kde dochází k častému překročení emisních limitů mají územně ohraničený charakter. Jedná se především o průmyslové regiony, územní s dominantním postavením silniční dopravy a kraje s převahou malých sídel, kde dochází ke znečištění prostřednictvím vytápění domácností. Mezi kraje, kde byla vyprodukována téměř polovina všech látek, které znečišťují ovzduší, patří Moravskoslezský, Ústecký a Středočeský kraj. Tedy kraje, které se zaměřují především na těžký průmysl. Mezi kraje, které se vyznačují dobrou kvalitou ovzduší, řadíme Jihočeský kraj a Vysočinu. Téměř ve všech krajích je zdrojem znečištění ovzduší doprava, ale ve 4 krajích mají hlavní vliv na znečištění stacionární zdroje⁷⁰. Mezi tyto kraje patří Ústecký, Moravskoslezský, Pardubický a Karlovarský kraj.

Dalším územním problémem je podíl obyvatelstva napojeného na kanalizaci. I když podíl obyvatel napojeného na kanalizaci, která je zakončená čistírnou odpadních vod roste, stále je významný problém v případě menších toků. Jakost vody je spojena se zemědělstvím, proto je

---

⁶⁹ INTEGRA CONSULTING s.r.o., 2014, ref. 67.

⁷⁰ Zařízení spalovacího nebo jiného technologického procesu, které znečišťuje nebo může znečistit ovzduší.

zhoršená jakost vod zaznamenána v typicky zemědělských regionech, jako je Vysočina či Jihočeský kraj.

Velké disparity mezi kraji existují také v problematice nakládání s odpady, a to především u sítě pro nakládání s odpady. Kraje postrádají zařízení k materiálovému využití odpadů. Naopak rozdíly krajů v celkové produkci odpadů nebo produkci komunálních odpadů jsou relativně malé. Rozdíly jsou ale spatřovány u produkce nebezpečných odpadů, což je dáno průmyslovým vybavením jednotlivých krajů. Zvláštní postavení v územních rozdílech v oblasti odpadů má hlavní město Praha, které se řadí na první místo v produkci stavebních odpadů, a to díky budování silniční infrastruktury.⁷¹

Existují i patrné rozdíly mezi úrovní připravenosti krajů zvládat nová rizika a dopady, které souvisejí se změnami klimatu. Tyto rozdíly mohou negativně ovlivnit kvalitu životního prostředí, ochranu majetku, zdraví a života.

Územní rozdíly v České republice jsou řešeny prostřednictvím intervencí z OPŽP. Operační program Životní prostředí se zabývá například biodiverzitou, protipovodňovými opatřeními, odstranění starých ekologických zátěží. Oblastí životní prostředí se také v tomto programové období zabývá Integrovaný regionální operační program, který poskytuje finanční prostředky na připravenost k řešení a řízení rizik a katastrof.⁷²

3.2.3 Zkušenosti z předcházejících programových období

V programovém období 2004–2006 byla pomoc alokována do problematiky vodohospodářské infrastruktury a nakládání s odpady. Tyto dvě oblasti byly z pohledu národní a evropské legislativy prioritou. Fond soudržnosti v období 2004–2006 podporoval infrastrukturální projekty ve větších aglomeracích, oproti tomu Operační program Infrastruktura (zda spala i problematika životního prostředí) se zabíral finančně méně náročnými projekty.

V předchozím programovém období 2007–2013 byl hlavním cílem, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako jednoho z klíčových principů udržitelného rozvoje. Finanční podpora směřovala do oblasti vodohospodářské infrastruktury a protipovodňového opatření. Mezi další opatření patřila ochrana ovzduší, kvalitnější využívání obnovitelných zdrojů

---

⁷¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2016, ref. 61.

⁷² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Životní prostředí. *Strukturální-fondy.cz* [online]. 2016 [2. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/uzemni-dimenze/UD-typy/Zivotni-prostredi>.

energie, nakládání s odpady, zlepšování stavu krajiny a přírody a v neposlední řadě byla pozornost věnována i environmentálnímu vzdělávání.

Neoddělitelnou složkou podpor k ochraně životního prostředí a krajiny patřily i intervence z Programu rozvoje venkova. Česká republika disponuje velkými plochami zemědělské a lesní půdy, a proto je důležité i v budoucnu podporovat lesní a zemědělské hospodaření, které je zároveň šetrné k životnímu prostředí a degradaci půdy. Napomáhat k zachování hospodaření v geograficky znevýhodněných oblastech a snižovat zdroje ohrožení půd.

V programovém období 2014–2020 je důležitá poptávka na straně žadatelů po investicích do ochrany či zlepšování životního prostředí. Je tedy velmi důležité investice v této oblasti podporovat a dále se zaměřit na podporu prioritních opatření s nejvyšším přínosem pro životní prostředí. V tomto programovém období se OPŽP i nadále zabývá problematikou vodohospodářské infrastruktury a protipovodňovými opatřeními s orientací na menší obce. Podpora je směřována do oblastí snížení znečišťování ovzduší, nakládání s opady a likvidací starých ekologických zátěží. Dále se OPŽP zabývá ochranou přírody a krajiny a podpora je také zacílená na energetické úspory.

3.2.4 Určení problémů a potřeb nakládání s odpady pro programové období 2014–2020

Vznik a tempo růstu produkce odpadů je velmi spjato s ekonomickou aktivitou a strukturou průmyslové činnosti. Rozhodnutím Komise o nových pravidlech a metodách výpočtu pro dodržování cílů stanovených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech Česká republika v roce 2010 dosáhla 45,5 % recyklace kovu, plastu papíru a skla. Dle předpokladů a cílů směrnice o odpadech má být v roce 2020 dosaženo recyklace odpadů ve výši 50 %. Zařízení obcí pro sběr využitelných odpadů se stále zlepšuje, což ukazuje narůstající hustotu sběrné sítě. V oblasti stavebních a demoličních odpadů dosahuje Česká republika nejvyšších hodnot v jejich recyklaci a opětovném využití, v roce 2012 přes 90 %.⁷³ Na celkové tvorbě odpadů má největší vliv průmyslový sektor. V roce 2012 bylo největší množství odpadů vyprodukováno v oblasti stavebnictví (57,7 %), v zařízeních na zpracování odpadu (7,1 %), v tepelných procesech úpravy odpadů (6,5 %) a v úpravě odpadů povrchu plastů a kovů (2,6 %).

---

⁷³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2016, ref. 61.

V oblasti nakládání s komunálními odpady nadále převažuje skládkování, a nikoliv energetické či materiálové využití. Současná produkce komunálního odpadu je kolem 5,2 milionů tun za rok, a proto je stále rozsáhlý prostor pro modernizaci či výstavbu zařízení pro jejich materiálové využití. V přijatelné míře by mělo být uskutečněno energetické využití odpadů, a to zejména s ohledem na zákaz skládkování směsného komunálního odpadu, recyklovaných a využitelných odpadů. V České republice existují tři zařízení, kde dochází k energetickému využití komunálního odpadu – ZEVO Malešice Praha, TERMIZO Liberec a SAKO Brno. Ve zmíněných podnicích se odpad využívá pro výrobu energie, což je lepší způsob pro využití odpadu dle hierarchie nakládání s odpady. Tyto tři zařízení mají celkovou kapacitu 654 000 tun odpadu za rok. Prognóza na období 2014–2024 odhaduje, že pro energetické využití komunálních odpadů bude potřeba navýšit kapacity stávajících podniků a to na 950 000 tun/rok do roku 2020 a do roku 2024 na 1 470 000 tun/rok.

Jak již bylo zmíněno výše, Česká republika se zavázala do roku 2020 snížit množství ukládání BRKO na skládky na maximálně 35 % z celkového vytvořeného BRKO v roce 1995. Pro splnění toho cíle bylo v roce 2015 zavedeno povinné třídění BRKO v České republice (zákon č. 229/2014 Sb.). Pro splnění cíle je důležité i nadále budovat síť zařízení pro nakládání s odděleně vytríděnými BRKO z obcí od původců (domácností a podniků).⁷⁴

Česká republika přiznala možnost, že by se nemuselo podařit úspěšně splnit cíle, proto jsou určitá opatření ke splnění cílů obsažena v závazné části Plánu odpadového hospodářství České republiky 2015–2024. Ke zvýšení energetického využití odpadů je také zapotřebí správné nastavení Plánů odpadového hospodářství krajů, které musí být v souladu se směrnicí 2008/98/ES.

Mezi problémy, se kterými se Česká republika v oblasti odpadů potýká, jsou následující:

- nižší úroveň recyklace, která by se měla do roku 2020 zvýšit na nejméně 50 % hmotnosti,
- neuspokojivý odklon biologických odpadů od skládkování,
- vysoký podíl ukládání komunálního odpadu na skládku,
- nedostačující prevence vzniku odpadů.

---

⁷⁴ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Operační program Životní prostředí 2014–2020*. Praha: MŽP, 2015. 254 s.

DoP ČR analyzuje tyto potřeby rozvoje v oblasti nakládání s odpady:

- zajistit dlouhodobou stabilitu a udržitelnost odpadového hospodářství v krajích a v rámci celé České republiky,
- snižovat nebezpečné vlastnosti odpadů a předcházet vzniku odpadů,
- opakované užití výrobků s ukončenou životností,
- vhodná recyklace a co největší využití odpadů,
- optimální nakládání s BRKO a BRO na celém území ČR,
- povinné třídění a oddělený sběr pro papír, kov, plast, sklo a BRKO,
- výrazné omezení skládkování odpadů v ČR, zamezení ukládání na skládku směsného komunálního odpadu v letech 2023–2025,
- energetické využití směsných komunálních odpadů v zařízeních, které jsou k tomu určena.⁷⁵

3.3 Operační program Životní prostředí 2014–2020

Operační program Životní prostředí 2014–2020 (OPŽP) byl schválen ze strany Evropské komise 30. dubna 2015. Na základě usnesení Vlády ČR č. 650 ze dne 20. července 2016 se 2 miliardy Kč, které byly určeny na dopravní infrastrukturu, převedly na zlepšení životního prostředí. Převedené peníze se rozdělily na opatření ke snížení emisí z velkých zdrojů a do zlepšení kvality vod v ČR. Dle Ministerstva pro místní rozvoj byl přesun finančních prostředků preventivním opatřením, které má zajistit České republice vyčerpání prostředků. V OPŽP je viděn potenciál pro jejich užití.⁷⁶

K 7. březnu 2017 bylo proplaceno příjemcům podpory 2 224 362 691 Kč. Nejvíce finančních prostředků je k tomuto datu vyčerpáno z prioritní osy 2 Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech a to 1 935 254 615 Kč.⁷⁷

---

⁷⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2016, ref. 61.

⁷⁶ OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. OPŽP 2014+ bude bohatší o 2 miliardy, půjdou do kvality vod a na snížení emisí z továren a tepláren. *OPŽP.cz* [online]. 2016 [9. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/o-programu/aktuality-a-tiskove-zpravy/opzp-2014-bude-bohatsi-o-2-miliardy-pujdou-do-kvality-vody-a-na-snizeni-emisi-z-tovaren-a-teplaren>.

⁷⁷ OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. *Přehled probíhajících průběžných a uzavřených výzev v OPŽP 2014–2020 (k 7. 3. 2017)* [online]. Státní fond životního prostředí, 2017 [9. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/prehledy-schvalenych-projektu>.

V současném programovém období je také změno názvosloví, a to z důvodu sjednocení terminologie všech operačních programů. Z oblastí podpory se tak staly specifické cíle.⁷⁸

3.3.1 Strategický charakter programu

Základním smyslem OPŽP 2014–2020 je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel ČR, podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změny klimatu.

Program je také zcela v souladu se strategickými dokumenty EU mezi, které patří Sedmý environmentální akční program, strategie Evropa 2020, Plán na ochranu vodních zdrojů Evropy, Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020. OPŽP se zaměřuje na koncept zeleného růstu, na mezinárodní závazky České republiky a upřednostňuje orientaci k inteligentnímu a udržitelnému růstu a ke zlepšení hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

Důležitá je reakce OPŽP na současné výzvy, které jsou spojeny s rostoucím rizikem změny klimatu, proto je kladen důraz na adaptaci a zmírnění dopadů způsobené změnou klimatu. OPŽP je koordinován i s dalšími operačními programy, především s Operačním programem Doprava, Programem rozvoje venkova, Operačním programem Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a s Integrovaným regionálním operačním programem. Současně je OPŽP navazuje na prioritní oblasti Strategie EU pro Podunají, a to konkrétně PO 2 Podpora udržitelnější energetiky, PO 4 Obnovení a udržení kvality vod, PO 5 Řízení rizik pro životní prostředí a PO 6 Ochrana biologické rozmanitosti, krajiny, kvality ovzduší a půdy.

OPŽP se zaměřuje na závazky plynoucí ze sekundárního práva EU, kde hrozí, že by Česká republika nedodržela termíny, které vyplývají z tohoto práva. Jedná se o:

- Směrnici Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod,
- Směrnici EP a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu,
- Směrnice Rady 1999/31/ES o skládkování odpadů.

---

⁷⁸ OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. O programu. *OPŽP.cz* [online]. 2015a [10. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/o-programu/>.

V širším slova smyslu je OPŽP zaměřen k dosažení základních cílů strategie Evropy 2020, kterými v oblasti životního prostředí jsou snižování emisí, zvyšování energetické účinnosti a zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů a té k dosažení iniciativy Evropa účinněji využívající zdroje.⁷⁹

OPŽP si zakládá na principech určených v Hlavě XX Smlouvy o fungování EU. V oblasti životního prostředí přispívá OPŽP k zachování, ochraně a zlepšování kvality životního prostředí, ochraně lidského zdraví a k uvážlivému a racionálnímu využívání přírodních zdrojů. Dále k podpoře opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí.⁸⁰

Na národní úrovni je strategický rámec Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 dán Dohodou o partnerství ČR. Dalšími dokumenty na národní úrovni schválené vládou, které OPŽP respektuje jsou Národní program reforem ČR 2013, Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR a Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR. Detailní strategický rámec OPŽP je dán Státní politikou životního prostředí ČR 2012–2020, která určuje následující oblasti:

- zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu,
- prevence rizik,
- předcházení vzniku odpadů,
- snižování znečištění ovzduší,
- posílení ekologických funkcí krajiny.

---

⁷⁹MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2015, ref. 74.

⁸⁰ ACCESS TO EUROPEAN UNION LAW. Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie. *Eur-lex.europa.eu* [online]. 2012 [9. 3. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>.

3.3.2 Prioritní osy programu

Prioritní osy OPŽP jsou navrženy na základně analýzy současného vývoje a trendů do budoucnosti. Mezi tyto osy patří:

- Priorita 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní,
- Priorita 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech,
- Priorita 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika,
- Priorita 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu,
- Priorita 5: Energetické úspory.

Prioritní osa 1 – vychází z plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik, což musí být zcela v souladu se Strategií přizpůsobení se změně klimatu v ČR. Tato prioritní osa navazuje na prioritní oblast „Obnovení a udržení kvality vody“ a prioritní oblast „Environmentální rizika“ Strategie Evropské unie pro Podunají. Priorita 1 kombinuje investiční priority z několika tematických cílů. Konkrétně se jedná o tematický cíl 5 podporující přizpůsobení se změně klimatu a tematický cíl 6, který se zaměřuje na ochranu životního prostředí a podporu účinného využívání zdrojů. Kombinací tematických cílů 5 a 6 se předpokládá snížení rizika povodní. Z tohoto komplexního přístupu se očekávají vyšší přínosy pro celkové řešení intervencí v souhrnné prioritní ose. Celá prioritní osa je financována z Fondu soudržnosti. Prioritní osa se skládá se čtyř specifických cílů. První cíl se zaměřuje na snížení množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů, druhý cíl je zaměřen na zajištění dodávek pitné vody v odpovídajícím množství a kvalitě, třetí cíl podporuje zajištění povodňové ochrany intravilánu⁸¹ a poslední cíl popisuje preventivní protipovodňové opatření.

Prioritní osa 2 – globálním cílem je zlepšení kvality ovzduší právě tam, kde jsou překračovány emisní limity a udržení kvality ovzduší, kde je kvalita dobrá. Celá osa je zcela v souladu s dokumenty řízení kvality ovzduší. Mezi tyto dokumenty patří Střednědobá strategie na zlepšení kvality ovzduší ČR do roku 2020, Národní program snižování emisí ČR. Osa je v souladu s prioritní oblastí „Ochrana biologické rozmanitosti, krajiny, kvality ovzduší a půdy“ Strategií EU pro Podunají. Prioritní osa je financována z Fondu soudržnosti. V Ose

---

⁸¹ Je označováno zastavěné územní vymezené územně plánovací dokumentací nebo postupem dle stavebního zákona. Pokud obec nemá vymezené zastavěné území, je zastavěným územím zastavěná část obce vymezená k 1. září 1966.

jsou obsaženy tři specifické cíle, které se zaměřují na snížení emisí z vytápění domácností a ze stacionárních zdrojů a poslední cíl podporuje zlepšení systému sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů.

Prioritní osa 3 – propojuje investiční priority z různých tematických cílů. Jedná se o tematický cíl 6, který se zaměřuje na ochranu životního prostředí a podporuje efektivní využívání zdrojů. Dále se jedná o tematický cíl 5 podporující přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizik a řízení rizik. Prioritní osa je spolufinancována ze dvou fondů. Jedním z nich je CF, druhým je ERDF. Spojení obou fondů a dvou tematických cílů má přispět ke snížení ekologických zátěží a environmentálních rizik. Tato kombinace zajišťuje kvalitativně vyšší přínosy pro celkové řešení intervencí, aby bylo dosaženo stanovených cílů. Odpadové hospodářství České republiky je určeno právními dokumenty a strategiemi EU, národními dokumenty, Státní politikou životního prostředí ČR 2012–2020, Plánem odpadového hospodářství ČR, Programem předcházení vzniku odpadů ČR a Politikou druhotných surovin ČR. Projekty z této prioritní osy jsou určovány s ohledem na splnění požadavků a cílů vymezených v POH ČR 2015–2024 a nově v Programu předcházení vzniku odpadů ČR. Česká republika při vytváření nových dokumentů bere na vědomí doporučení a připomínky Evropské komise, které jsou obsaženy v „Roadmap for Czech Republic“. Doporučení se specializují na snížení odpadů ukládaných na skládky, zvýšení poplatků za skládkování, podporu recyklace a třídění, zpoplatnění spalování odpadů, zpracování strategie pro BRO, respektive pro BRKO a zaměřit se na interinstitucionální spolupráci. Doporučení mají spojitost s identifikovanými problémy odpadového hospodářství ČR. Ministerstvo životního prostředí preferuje nakládání s odpady dle vyšších stupňů hierarchie. Jedná se o zvýšení technologie pro opětovné použití, recyklace a využití odpadů, včetně energetického využívání. Od 1. ledna 2015, dle doporučení EC, ČR povinně zavedla sběr BRO a kovů a následně od roku 2024 bude zakázáno ukládání na skládky recyklovatelné a využitelné odpady. Prioritní osa také respektuje závěry procesu revize legislativy v oblasti nakládání s odpady. Z tohoto procesu vzešel dokument Směrem k oběhovému hospodářství: program nulového odpadu pro Evropu, který přispěje k naplnění cílů v iniciativě Evropa účinněji využívá zdroje a Sedmému akčnímu programu EU pro životní prostředí. Prioritní osa se skládá z pěti specifických cílů, mezi ně patří:

- prevence vzniku odpadů,
- zvýšení podílu materiálového a energetického využívání odpadů,
- rekultivace staré skládky,
- dokončení inventarizaci a odstranění ekologických zátěží,
- snížení environmentálního rizika a rozvoje systému jejich řízení.⁸²

Prostřednictvím druhého specifického cíle je předkládán návrh projektu, který je obsažen v praktické části diplomové práce.

V rámci Prioritní osy 3 proběhlo od srpna roku 2015 do současné doby (březen 2017) celkem 12 výzev. Aktuálně probíhá (březen 2017) 65. výzva, 86. výzva (tato výzva je plánovaná i přes rok 2018 a měla by být uzavřena v lednu roku 2019) a 77. výzva.⁸³

Prioritní osa 4 – je v souladu s prioritní oblastí „Ochrana biologické rozmanitosti, krajiny, kvality ovzduší a půdy“ Strategie Evropské unie pro Podunají. Osa se zabývá širokou škálou problémů, které se týkají přírody a krajiny. Součástí je i péče o významná chráněná území, vodní plochy, ohrožené druhy a cenná stanoviště, zprovoznění migračních bariér, budování biokoridorů a biocenter. Financování prioritní osy je zajištěno prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj. Z prioritní osy jsou podporovány čtyři specifické cíle, které se zaměřují na zajištění příznivého stavu předmětu ochrany národně významných chráněných území, posílení biodiverzity, posílení přirozené funkce krajiny a zlepšení kvality v sídlech.⁸⁴

Prioritní osa 5 – přispívá k naplnění společného tematického cíle „Podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku ve všech odvětvích“. Prioritní osa podporuje prioritní oblast „Podpora udržitelnější energetiky“ Strategie EU pro Podunají. Z této prioritní osy získávají žadatelé finanční prostředky na snížení spotřeby energie a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů ve veřejných budovách. Na financování se podílejí Fond soudržnosti a Evropský fond pro regionální rozvoj. Součástí prioritní osy je jen jeden specifický cíl, a to snížení energetické náročnosti veřejných budov a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie.⁸⁵

⁸² MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2015, ref. 74.

⁸³ OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. Harmonogram výzev. *OPŽP.cz* [online]. 2015b [14. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/vyzvy/>.

⁸⁴ DOTAČNÍ NOVINY. Dotace z OPŽP: prioritní osa 4–Ochrana a péče o přírodu a krajinu. *Dotacni-noviny.cz* [online]. 2014 [22. 3. 2017]. Dostupné z: <http://dotacni-noviny.cz/dotace-z-opzp-prioritni-osa-4-ochrana-a-pece-o-prirodu-a-krajinu/>.

⁸⁵ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2015, ref. 74.

3.3.3 Finanční plán programu

Pro OPŽP je v současném období vyčleněno přes 2,6 mld. EUR. Na financování projektů se podílejí Fond soudržnosti a Evropský fond pro regionální rozvoj. Rozdělení finančních prostředků je tak, aby výsledky z identifikovaných potřeb pomohly naplnit cíle strategie Evropy 2020 a Státní politiky životního prostředí ČR 2012–2020. Alokace odpovídají doporučením z Národního programu reform, Dohody o partnerství a z dokumentu Position of the Commission Services on the development of Partnership Agreement and programmes in the Czech Republic for the period 2014–2020⁸⁶. Před rozhodnutím o přidělení finančních prostředků na jednotlivé prioritní osy OPŽP, jejich specifické cíle a aktivity byla zpracována analýza absorpční kapacity OPŽP. Analýzu vypracovaly příslušné útvary Ministerstva životního prostředí, opíraly se o zkušenosti z čerpání z předchozího programu, z odborných odhadů a z příslušných dokumentů, které jsou relevantní pro životní prostředí.

Na spolufinancování OPŽP 2014–2020 se podílejí Fond soudržnosti a Evropský fond regionální rozvoj. Prioritní osy 1, 2 a 6 jsou financovány jen z Fondu soudržnosti. Prioritní osy 3 a 5 jsou financovány jak z CF, tak i z ERDF a prioritní osa 4 je plně hrazena z ERDF.⁸⁷

V tabulce 3.2 lze vidět alokaci jednotlivých prioritních os OPŽP. Největší podíl na financování má Prioritní osa 1 Zlepšení kvality vody a snižování rizika povodní (29,72 %). Druhým největším podílem na financování má Prioritní osa 5 Energetické úspory (19,54 %). Dále následuje Prioritní osa 3 Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika (16,93 %), Prioritní osa 2 Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech (18,10 %), Prioritní osa 4 Ochrana o přírodu a krajinu (12,98 %) a nejméně finančních prostředků obdržela Prioritní osa 6 Technická pomoc (2,72 %).⁸⁸ Procentní částky jsou rozdílné od starší verze OPŽP, a to kvůli úpravě finančních prostředků, jak je uvedeno výše v textu.

---

⁸⁶ Stanovisko útvarů Komise k přípravě dohody o partnerství a programů v ČESKÉ REPUBLICE na období 2014–2020.

⁸⁷ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2015, ref. 74.

⁸⁸ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Operační program Životní prostředí 2014–2020* [online]. Ministerstvo životního prostředí, 2017a [10. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/dokumenty/download/50-2-OPZP%202014-2020.pdf>.

Tabulka 3.2: Alokace finančních prostředků

OPŽP 2014–2020	Váhy
Celkem	100,0 %
Prioritní osa 1 – CF	29,72 %
Prioritní osa 2 – CF	18,10 %
Prioritní osa 3 - CF, ERDF	16,93 %
Prioritní osa 3 – CF	16,08 %
Prioritní osa 3 – ERDF	0,85 %
Prioritní osa 4 – ERDF	12,98 %
Prioritní osa 5 - CF, ERDF	19,54 %
Prioritní osa 5 – CF	18,80 %
Prioritní osa 5 – ERDF	0,74 %
Prioritní osa 6 – CF	2,72 %

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2017; vlastní zpracování, 2017

Plán financování je rozdělen na jednotlivé roky programového období s výjimkou roku 2014 kdy OPŽP nebyl ještě schválen. V tabulce 3.3 je možno vidět rozdělení finančních prostředků na jednotlivé roky od roku 2014 až 2020 a také rozdělení dle fondů. Z tabulky vyplývá, že na financování se více podílí Fond soudržnosti než Evropský fond pro regionální rozvoj. Na rok 2015 bylo naplánováno nejvíce finančních prostředků, a to z důvodu spuštění OPŽP a prvních výzev z toho programu. V současné verzi OPŽP narostly celkové finanční prostředky v roce 2016 oproti verzi programového dokumentu z roku 2015. Za toto navýšení může realokace finančních prostředků z Operačního programu Doprava do Operačního programu Životní prostředí, která byla uskutečněna v roce 2016.

Tabulka 3.3: Plán financování na jednotlivé roky (v EUR)

Fond	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ERDF	0	100 836 706	51 938 321	52 977 776	54 038 002	55 119 412	56 222 362
CF	0	568 227 221	363 547 969	300 754 080	306 701 398	313 324 863	318 894 337
Celkem	0	669 065 927	415 486 290	353 731 609	360 739 400	368 444 275	375 116 699

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2017; vlastní zpracování, 2017

3.3.4 Orgány a subjekty odpovědné za řízení a kontrolu programu

Implementační a řídicí systém Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 je ustanoven na základě obecného Nařízení 1303/2013 k fondům EU. Systém je nastaven, tak aby řídicí a implementační aktivity byly co možná nejvíce efektivní při zachování principu subsidiarity. Při sestavování kontrolního systému se postupovalo dle platných národních veřejných prostředků ČR.

Řídicí orgán Operačního programu Životní prostředí 2014–2020

Řídicí orgán má komplexní odpovědnost za realizaci programu. Orgán byl zřízen za základě usnesení Vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012 a je jím *Ministerstvo životního prostředí České republiky*. Ministerstvo životního prostředí může přenášet některé aktivity na jiné subjekty, popřípadě od těchto subjektů přebírat výstupy jejich činností.

Ministerstvo životního prostředí zřídilo *plánovací pracovní skupinu*. Tato skupina se skládá ze zástupců řídicího orgánů, zprostředkujícího subjektu, odborných grantů jednotlivých prioritních os a z odboru rozpočtu. Plánovací pracovní skupina je zřízena za účelem:

- přípravy plánů výzev,
- sestavení harmonogramu výzev,
- nastavení výzev z hlediska naplnění cílových hodnot a indikátorů.

Zprostředkující subjekty pro implementaci programu

Mezi zprostředkující subjekty patří *Státní fond životního prostředí ČR* (SFŽP ČR) a *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR* (AOPK ČR). Zprostředkující subjekty provádějí svou činnost na základě delegační dohody a aktivity se týkají konečných příjemců podpory. V praktické rovině to znamená, že zprostředkující subjekt je partnerem předkladatelů žádosti o podporu z OPŽP 2014–2020. Rozdělení jednotlivých činností mezi zprostředkujícím subjektem a řídicím orgánem vychází z delegační dohody.

Zprostředkující subjekty se zabývají například:

- implementací a realizací projektů financovaných z OPŽP 2014–2020,
- kontrolou realizace a financování projektu (SFŽP),
- vypracováním dokumentace k OPŽP 2014–2020,
- poskytováním informací pro žadatele z OPŽP 2014–2020.

Státní fond životního prostředí je zprostředkujícím subjektem pro prioritní osy 1, 2, 3, 5, 6 a zabezpečuje část specifického cíle 4.1, ale jen v případě že AOPK ČR figuruje jako žadatel.

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky je zprostředkujícím subjektem prioritní osy 4 s výjimkou specifického cíle 4.1 v případě, že AOPK ČR bude žadatel.

Platební a certifikační orgán

Jedná se orgán, který je odpovědný za celkové řízení peněžních prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu pro politiku soudržnosti EU. Platební a certifikační orgán potvrzuje správnost vynaložených výdajů předložených řídicím orgánem. Platebním a certifikačním orgánem v České republice je Ministerstvo financí, odbor národního fondu.

Auditní orgán

Auditním orgánem je taktéž Ministerstvo financí České republiky, odbor auditu, který je zodpovědný za provádění kontrol za účelem přezkoumání efektivního fungování řídicího a kontrolního systému programu.⁸⁹

---

⁸⁹ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2015, ref. 74.

4 Návrh projektu zaměřeného na zpracování biologického odpadu ve Zlínském kraji

Obecně lze konstatovat, že Česká republika usiluje o maximální využití biologicky rozložitelných odpadů komunálního původu (BRKO). Dle cílů Směrnice 1991/31/EC o skladování odpadů je požadováno snížení skladování odpadů o požadované hmotnostní procento. Konkrétně se jedná o snížení maximálního množství ukládání BRKO na skládky, aby podíl této složky tvořil nejvíce 35 % z celkového množství BRKO vytvořeného v roce 1995.

V praktické části diplomové práce je zpracován návrh projektového záměru s názvem „Svoz BRKO v obci Horní Bečva“. Tento projekt by mohl být v budoucnu použit jako podklad pro žádost o podporu z EU. Projektový záměr by mohl být předložen po vyhlášení výzvy z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020, v rámci prioritní osy 3 „*Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika*“. Projekt bude podporovat nákup vozidla a kontejnerů na BRKO.

Kapitola je strukturována podle požadavků jednotného monitorovacího systému MS2014+, který slouží k podávání žádostí o podporu v programovém období 2014–2020. Praktická část práce obsahuje identifikaci operačního programu a výzvy, základní identifikaci projektu, popis žadatele, financování, indikátory k naplnění dle textu výzvy a neposlední řadě i přínosy projektu a publicitu.

4.1 Analýza dotačních příležitostí

Tato analýza funguje jako podklad pro hodnocení projektového záměru z hlediska získání dotace a vyhledání vhodného dotačního titulu z fondů Evropské unie pro období 2014–2020. V rámci analýzy jsou prověřeny následující zdroje spolufinancování, a to dotační program *Životní prostředí a zemědělství 2017* a *Operační program Životní prostředí*.

4.1.1 Životní prostředí a zemědělství 2017

Cílem dotačního programu je realizace legislativních opatření v oblasti odpadového hospodářství. Účelem dotačního titulu je realizace systémů řešení s biologicky rozložitelnými

odpady a biologicky rozložitelnými komunálními odpady. Daný projekt by mohl být realizován na základě:

- **strategické oblasti** 4 Environmentální prostředí a sítě,
- **strategického cíle** 4.2 Zefektivnění odpadového hospodářství a eliminace ekologické zátěže na území Zlínského kraje,
- **opatření** 4.2.1 Podpora efektivního a ekologického odpadového hospodářství.

Činnosti strategického cíle 4.2 se zaměřují na fungující odpadové hospodářství, které je základní potřebou pro kvalitní život v regionu. Tento cíl by měl přispět ke zkvalitnění systému a infrastruktury odpadového hospodářství, což povede k eliminaci nadměrného zatížení životního prostředí a vzniku ekologických zátěží.

Aktivity opatření 4.2.1 jsou zaměřeny na modernizaci stávajících provozů i na budování nových kapacit sběru odpadů a nakládání s odpady. Součástí opatření jsou také informační a koncepční aktivity zaměřené především na ekologizaci odpadového hospodářství.

Územním vymezením realizace projektu je Zlínský kraj. Oprávněnými žadateli o dotaci mohou být obce a svazky obcí Zlínského kraje, právnické osoby působící v daném oboru či fyzické osoby podnikající v daném oboru. Maximální doba realizace projektu nesmí přesáhnout 18 měsíců v době od 1. ledna 2017 do 31. prosince 2018.

Žadatel v rámci toho programu může dosáhnout až 70 % podpory z celkových uznatelných výdajů projektu, které jsou blíže specifikovány v dotačním programu Nakládání s odpady. Avšak minimální výše dotace je 35 000 Kč a maximální výše dotace nesmí přesáhnout 200 000 Kč. Peněžní prostředky se převádějí bezhotovostně na účet příjemce po uzavření Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Zlínského kraje.

Hodnocení žádosti o podporu bude probíhat v rámci základních hodnotících kritérií:

- kvalita zpracování projektu a časového harmonogramu akce,
- ekonomické využití finančních prostředků,
- míře přímého přínosu projektu v ochraně životního prostředí,
- možnost dalšího rozvoje projektu.

4.1.2 Operační program Životní prostředí

Hlavním cílem Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel České republiky, podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů na změny klimatu. OPŽP také reaguje na stále rostoucí podíl ukládání BRO a BRKO na skládkách. Zamýšlený projekt by mohl být předložen na základě:

- **prioritní osy 3** Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika,
- **investiční priority 1** Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů investicemi do odpadového hospodářství,
- **specifického cíle 3.2** Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů.

Budou podporovány projekty, které se zaměřují na předcházení vzniku komunálních odpadů, do kterých se řadí i BRO a BRKO. V rámci podporované aktivity je možno pořídit technologie pro separaci a svoz komunálního odpadu (jedná se tedy o sběr BRKO). Mezi hlavní cíle této aktivity patří mimo jiné podpořit oddělený sběr odpadů a systémy odděleně sbíraných specifických druhů odpadů.

Prioritní osa je zacílena na celé území České republiky. Z této prioritní osy jsou oprávněni čerpat například vysoké školy, nestátní neziskové organizace, státní podniky, obce, církve a náboženské společnosti.

Podpora bude poskytována jen na výdaje, které bezprostředně souvisí s projektem. Způsobilými výdaji projektu bude pořízení nového svozového prostředku a speciálních kontejnerů na sběr BRKO. Maximální výše podpory z celkových způsobilých výdajů projektu je až 85 %. Avšak minimální výše způsobilých výdajů nesmí být menší než 500 000 Kč (bez DPH).

Budou upřednostňovány projekty, které se zaměřují například na:

- výstavbu a modernizaci zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů,
- budování nových a modernizaci stávajících sběrných dvorů,
- nákup zařízení pro systém odděleného sběru bioodpadů.

4.1.3 Shrnutí analýzy dotačních příležitostí

Z výše uvedené analýzy vyplývá, že v rámci programu, který je financován z prostředků Zlínského kraje žadatel splňuje podmínku oprávněného žadatele, avšak z toho programu nemohou být financovány nákupy nových zařízení na sběr a shromažďování BRKO v obci. Míra spolufinancování je také nižší než u OPŽP. U programu Zlínského kraje činí míra spolufinancování 70 %, kdežto u OPŽP je tato míra až 85 % způsobilých výdajů projektu. Díky těmto skutečnostem je nejvhodnějším dotačním titulem pro žadatele **Operační program Životní prostředí** v rámci prioritní osy 3 Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika. Předkládaný projekt také splňuje kritéria přijatelnosti projektu, a to územním vymezením a oprávněností žadatele.

4.2 Projektový záměr „Svoz BRKO v obci Horní Bečva“

Současný stav nakládání s komunálními odpady je charakterizován snahou o vytvoření integrovaného systému nakládání s komunálními odpady z obcí tak, aby tato snaha plnila požadavky kladené na moderní a efektivní odpadové hospodářství. Jedním ze strategických cílů je snižování skládkování biologicky rozložitelného komunálního odpadu. K naplnění tohoto cíle přispívá také zavádění a rozšiřování odděleného sběru, svozu a využívání některých těchto odpadů. Při odděleném sběru jsou bioodpady sbírány do speciálních nádob, ve kterých jsou přepravovány k další úpravě a využití, nebo jsou přesypány do speciálních svozových vozidel a přepraveny do zpracovatelského zařízení.

Obsahem kapitoly je zjednodušený návrh projektového záměru s názvem „*Svoz BRKO v obci Horní Bečva*“, který bude spolufinancován z OPŽP 2014–2020.

4.2.1 Identifikace operačního programu projektu

V úvodu projektové dokumentace jsou obvykle předloženy základní identifikační údaje o operačním programu a informace o projektu. Pro lepší orientaci jsou informace uvedeny v tabulkách 4.1 a 4.2.

Tabulka 4.1: Identifikace operačního programu

Název operačního programu	Životní prostředí 2014–2020
Číslo prioritní osy	3
Název prioritní osy	Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
Číslo investiční priority	1
Název investiční priority	Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů investicemi do odpadového hospodářství
Číslo specifického cíle	3.2
Název specifického cíle	Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2015; vlastní zpracování, 2017

První výzvy OPŽP 2014–2020 byly vyhlášeny až v srpnu roku 2015 a to díky tomu, že dotační titul byl schválen Evropskou komisí v dubnu roku 2015.⁹⁰

Tabulka 4.2: Identifikace projektu

Název projektu	Svoz BRKO v obci Horní Bečva
Název projektu anglicky	Recycling BRKO in the village Horní Bečva
Datum zahájení projektu	5. 9. 2017
Datum ukončení projektu	30. 11. 2018
Celkové výdaje projektu	1 756 391 Kč
Celkové způsobilé výdaje projektu	1 756 391 Kč

Zdroj: Vlastní tvorba, 2017

Každá předkládaná žádost o podporu musí obsahovat povinné přílohy projektu, které lze nalézt v textu výzvy nebo v OPŽP v pravidlech pro žadatele a příjemce dotace. Přílohy k žádosti o dotaci jsou předkládány v elektronické či listinné podobě a musí mít formu originálu nebo úředně ověřené kopie. Mezi přílohy, které souvisí s projektem patří například:

⁹⁰ OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. Výzvy. *Opzp.cz* [online]. 2015 [20. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/vyzvy/>.

- doklad, ze kterého je patrná právní subjektivita žadatele,
- doklad, kterým je určena osoba pověřená jednáním se Státním fondem životního prostředí ČR,
- stanovisko orgánu ochrany přírody,
- smlouva o smlouvě budoucí nebo kupní smlouva,
- výpis z katastru nemovitostí,
- stanovisko místně příslušného krajského úřadu z hlediska potřeb životního prostředí,
- čestné prohlášení o odběru vytríděného BRKO.

Mezi přílohy projektu lze řadit i logický rámec projektu, finanční analýzu či účetní uzávěrku. Projektovou žádost také tvoří nepovinné přílohy, které se do projektové dokumentace zpravidla neuvádějí. Nepovinné přílohy nemusejí mít formu originálu či úředně ověřené kopie. Zasílány jsou v naskenované podobě.⁹¹

Pomocí matice logického rámce, která je uvedena v příloze č. 2 diplomové práce jsou zpracovány záměry a očekávání, definovány cíle a aktivity projektu a analyzována rizika.

4.2.2 Žadatel projektu

Žadatelem a konečným příjemcem dotace bude obec Horní Bečva. Zpracovatelem a předkladatelem projektu je Bc. Karolína Fárková. V tabulce 4.3 je představen žadatel projektu.

---

⁹¹ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ČR. *Pravidla pro žadatele a příjemce podpory v Operačním programu Životní prostředí pro období 2014–2020* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2017b [20. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.opzp.cz/dokumenty/download/33-9-PrŽaP%20verze%209_2.1..pdf.

Tabulka 4.3: Informace o žadateli

IČ	00303771
Název subjektu	Obec Horní Bečva
Právní forma	Obec
DIČ	CZ00303771
Typ subjektu	Veřejný
Plátce DPH	ANO
Kontaktní osoba	Bc. Rudolf Bernát (starosta obce)

Zdroj: Vlastní tvorba, 2017

4.2.3 Místo realizace projektu

Obec Horní Bečva leží v Chráněné krajinné oblasti Beskydy 12 km východně od Rožnova pod Radhoštěm po obou březích horního toku Rožnovské Bečvy, která odděluje pásmo Vsetínských vrchů od Beskyd. Po celý rok je možno využívat značených turistických tras k procházkám, výletům a cykloturistice po horských hřebenech přes Soláň, Radhošť, Pustevny, Lysou Horu až k vrcholům Malého Javorníku. Svou geografickou polohou je Horní Bečva vyhledávaným místem k letní i zimní rekreaci. V katastru je více než 500 soukromých chat a několik desítek rekreačních a hotelových zařízení. V zimním období jsou k dispozici běžecké trasy a také lze využívat turistické trasy k lyžařským túrám. Ani milovníci alpského lyžování zde nepřijdou zkrátka – na svazích obce je celkem 11 soukromých lyžařských vleků s možností výuky lyžování.⁹²

Místo realizace projektu dle klasifikace územních statistických jednotek:

- NUTS 1: Česká republika,
- NUTS 2: Střední Morava,
- NUTS 3: Zlínský kraj
- LAU 1: Vsetín
- LAU 2: Horní Bečva

---

⁹² HORNÍ BEČVA. Úvodní stránka. *Hornibeva.cz* [online]. 2017 [20. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.hornibeva.cz/_horni-becva/uvod.phtml?menu=10861.

Obrázek 4.1: Mapa Horní Bečvy

Zdroj: Google maps, 2017; vlastní zpracování, 2017

4.2.4 Popis projektu

Zdůvodnění potřeby projektu

Od roku 2015 platí nové vyhlášky, které se dotýkají i odpadového hospodářství. Díky novele zákona o odpadech, dostaly obce povinnost zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je tedy povinna zajistit místa a svoz pro oddělené složky komunálního odpadu a biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Rozsah a způsob místa pro odkládání odpadu upřesnila *Vyhláška č. 321/2014 Sb.* Ministerstva životního prostředí. Tato vyhláška stanovuje povinnost zajistit místa pro oddělený sběr biologicky rozložitelných odpadů minimálně v období od 1. dubna do 31. října každého roku. Obec musí tuto povinnost plnit.

Díky novelizaci zákona a vyhlášce ministerstva životního prostředí musí obec pořídit speciální kontejnery na biologicky rozložitelné odpady, které budou umístěny na vytypovaných místech v obci a svoz těchto odpadů zajistí Obecní úřad Horní Bečvy zakoupením speciálního svozového vozidla. Na všechny zmíněné věci má v úmyslu obec získat dotaci prostředním OPŽP.

Předmětem projektu je zavedení systému separace bioodpadu v obci Horní Bečva. V rámci projektu bude pořízeno speciální vozidlo na bioodpad na 4 ks speciálních kontejnerů na BRKO. Tyto kontejnery budou rozmístěny na předem vytypovaných lokalitách obce a budou sloužit k ukládání BRKO od občanů z domácností. Biologicky rozložitelný odpad bude předáván a likvidován v kompostárně v Zašové. V současné době nemá obec zaveden centrální systém separace biologicky rozložitelného odpadu pro občany. Část občanů využívá domácí kompostéry. V případě úspěchu tohoto projektu, obec počítá nadále s jeho rozšiřováním a další intenzifikací třídění.

Hlavním cílem projektu je v souladu s prioritní osou 3, oblastí podpory 3.2, zavedení systému třídění biologicky rozložitelného komunálního odpadu v dané oblasti a dosažení zkvalitnění nakládání s odpady a zlepšení současného třídění a následného využití bioodpadů vznikajících na území obce a v jednotlivých domácnostech obyvatel.

Prostřednictvím projektu dojde ke snížení podílu biologicky rozložitelného odpadu ve směsném komunálním odpadu o 220 tun/rok. Projekt naplňuje globální cíl oblasti odpadu 3.2 OP ŽP 2014–2020 a také přispěje k plnění plánu odpadového hospodářství kraje i České republiky s výhledem do roku 2020.

Na obrázcích 4.2 a 4.3 lze vidět fotografie kontejnerů a svozového vozidla na bioodpad, které obec plánuje zakoupit.

Obrázek 4.2: Svozové vozidlo

Zdroj: Google, 2017, vlastní zpracování, 2017

Obrázek 4.3: Kontejner na bioodpad

Zdroj: Google, 2017, vlastní zpracování, 2017

Soulad projektu s cíli programu a se strategickými programovými dokumenty

Projekt napomáhá k naplnění cílů OPŽP na období 2014–2020 a zároveň přispívá k naplnění cílů strategie Evropy 2020. Plánovaný projekt je koncipován tak, aby jeho budoucí výsledky přispívaly k naplnění prioritní osy 3 Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika, která by měla přispět k vyššímu podílu využívání odpadů na základě podpory oddělného sběru odpadů.

Na národní úrovni je projekt zcela v souladu s cílem obsaženém v Plánu odpadového hospodářství České republiky 2015–2024, kterým je předcházení vzniku odpadů a snižování produkce odpadů, minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí. Dále přispívá k naplňování cílů Státní politiky životního prostředí České republiky 2012–2020, která má v oblasti nakládání s odpady následující cíle:

- snižování podílu skládkování odpadů,
- předcházení vzniku odpadů,
- zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním odpadům.⁹³

Na krajské úrovni projekt přispívá k naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje na období 2016–2025, kterými například jsou:

- maximální využívání dopadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství⁹⁴,
- minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.⁹⁵

4.2.5 Aktivita projektu

Harmonogram projektu bude probíhat v souladu s výzvou, která bude zveřejněna v září roku 2017. Což je patrné z tabulek 4.4. a 4.5.

---

⁹³ MINISTERTVO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ČR. 2015, ref. 74.

⁹⁴ Představuje řízení přírodních zdrojů, jejichž klíčovým principem je snaha zachovat v ekonomickém systému, co možná nejdéle přidanou hodnotu produktů při současném snižování objemu odpadu a negativních dopadů na životní prostředí.

⁹⁵ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ČR. *Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí 2016 [21. 3. 2017]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_zlinsky_kraj/\\$FILE/OODP-Zlin_Regio CZ-20160120.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_zlinsky_kraj/$FILE/OODP-Zlin_Regio CZ-20160120.pdf).

Přípravná fáze projektu

V této fázi budou analyzovány a vyhodnoceny všechny aspekty, které jsou spojeny s investiční fází projektu. Mezi klíčové činnosti přípravné fáze bude příprava podkladů pro zpracování projektové žádosti. Následně bude vypracována projektová dokumentace, která musí být zcela v souladu s požadavky, které nalezneme ve výzvě.

Fáze bude ukončena podáním projektové žádosti prostřednictvím MS2014+ a součástí této fáze bude i hodnocení projektu o podporu.

Realizační fáze projektu

Předpokládané datum zahájení projektu je spojeno s vyhlášením výzvy. Předpokládá se, že výzva by měla být vyhlášena v září roku 2017, přičemž datum předložení žádosti je ve výzvě stanoveno od 1. listopadu 2017 do 30. listopadu 2017. Datum zahájení projektu je určeno dle trvání hodnocení žádosti o podporu, která se může pohybovat kolem 7 měsíců. V realizační fázi dojde k rozhodnutí o poskytnutí dotace a podpisu smlouvy o poskytnutí dotace mezi žadatelem a řídicím orgánem.

Dále bude vyhlášena veřejná zakázka na dodavatele kontejnerů a svozového prostředku. Výběrové řízení bude probíhat dva měsíce a začne po podpisu smlouvy o poskytnutí dotace. Na základě výběrového řízení budou vybráni dodavatelé, kteří zajistí dodání kontejnerů a svozového vozidla. Tato fáze bude ukončena rozmístěním kontejnerů na vytypovaných místech v obci a také proběhne slavnostní uvedení do provozu. Předpokládané ukončení projektu je plánováno na 29. listopadu 2018.

Provozní fáze projektu

Po celou dobu trvání této fáze bude probíhat administrace projektu, také povinná publicita projektu. Po ukončení projektu bude probíhat povinný monitoring po dobu udržitelnosti projektu. Součástí této fáze bude i zaškolování zaměstnanců, kteří budou mít v kompetenci provoz kontejnerů a svozového vozidla.

V rámci této fáze budou probíhat aktivity, které souvisí se zajištěním udržitelnosti projektu po dobu, která je stanovena ve smlouvě o financování poskytovatele dotace. Cílem projektu bude udržení výstupů, tak aby žadatel projektu nebyl nucen celou dotaci nebo její část vrátit.

4.2.6 Předběžný harmonogram projektu

Harmonogram projektu bude probíhat v souladu s výzvou, která bude zveřejněna v září 2017. V tabulkách 4.4 a 4.5 je pro lepší orientaci uveden harmonogram. Zamýšlený projekt nebude etapizován. Je předpokládáno, že v druhé polovině roku 2017 bude vyhlášena výzva řídicího orgánu na předkládání žádostí o podporu. Příprava projektu bude probíhat od data vyhlášení výzvy v září roku 2017 a předběžné datum ukončení je plánováno na listopad roku 2018.

Tabulka 4.4: Předinvestiční fáze projektu

Aktivita	Rok	2017				2018				
	Měsíc	9	10	11	12	1	2	3	4	5
Vyhlášení výzvy										
Příprava podkladů pro projektovou žádost										
Zpracování projektové žádosti										
Podání žádosti o podporu										
Hodnocení žádosti										

Zdroj: Vlastní tvorba, 2017

Tabulka 4.5: Investiční a provozní fáze projektu

Aktivita	Rok	2018							
	Měsíc	6	7	8	9	10	11	12	
Rozhodnutí o poskytnutí dotace									
Výběrové řízení na dodavatele									
Dodávka kontejnerů a vozidla									
Uvedení do provozu									
Monitoring									
Publicita									

Zdroj: Vlastní tvorba, 2017

4.2.7 Předběžný rozpočet projektu

Financování projektu bude probíhat v režimu „de minimis“ neboli v režimu podpory malého rozsahu. To znamená, že podnikateli nesmí být za jakákoliv tři po sobě jdoucí zdaňovací období poskytnuta podpora přesahující 200 000 EUR. Tato podpora je tedy tak malá, že nenarušuje pravidla hospodářské soutěže mezi státy EU.⁹⁶

Dotace na projekt představuje přímý a nenávratný příspěvek na vynaložené způsobilé výdaje projektu. Příspěvek z OPŽP se může vyšplhat až na 85 % výdajů, které bezprostředně s projektem souvisí. Minimální výše výdajů je 500 000 Kč bez DPH. Zbýlých 15 % způsobilých výdajů bude hrazeno z veřejných zdrojů. Konkrétně 5 % bude financováno ze Státního fondu životního prostředí a zbylých 10 % prostředků bude spolufinancováno z obecního rozpočtu. Žádost o proplacení výdajů souvisejících s projektem bude podána žadatelem až po ukončení investiční fáze projektu. Pro žadatele je důležité zřídit si účet, který bude určen pouze pro transakce, které se budou vázat k projektu.

Způsobilé výdaje projektu jsou výdaje, které bezprostředně souvisejí s projektem. V tomto konkrétním případě jsou způsobilými výdaji – projektová příprava, cena kontejnerů a svozového vozidla včetně DPH. Otázka DPH v oblasti projektů je velmi složitá. Podle Pravidel pro žadatele a příjemce podpory z OPŽP 2014–2020 je DPH způsobilý výdaj pro příjemce, kteří nenárokují odpočet daně z přidané hodnoty. Obec jakožto žadatel nemá nárok na odpočet DPH tudíž je DPH způsobilý výdaj.⁹⁷

Celkové výdaje projektu jsou předběžně stanoveny ve výši 1 756 391 Kč a celkové způsobilé výdaje projektu jsou ve stejné výši. V tabulce 4.6 je uveden zamýšlený rozpočet projektu. V tabulce 4.7 je znázorněn systém spolufinancování projektu. Největší podíl na projektu bude mít příspěvek z EU, naopak nejmenší podíl bude představovat příspěvek ze Státního fondu životního prostředí. Podpora z EU bude představovat 1 492 932 Kč, příspěvek ze Státního fondu životního prostředí bude 87 819 Kč a částka, která bude financována z obecního rozpočtu je 175 640 Kč.

---

⁹⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Pravidlo de minimis* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj 2014 [21. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/5882bac0-ae31-4db6-881f-6bae6377d575/Zasady-priloha-c-4-Pravidlo-de-minimis.pdf>.

⁹⁷ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. 2017b, ref. 91.

Tabulka 4.6: Předběžný rozpočet projektu

Celkové náklady na projekt	1 756 391 Kč
Cena 1 ks kontejneru s DPH	45 314 Kč
Cena 4 ks kontejnerů s DPH	181 258 Kč
Cena 1 ks svozového vozidla	1 500 133 Kč
Projektová dokumentace	75 000 Kč
Způsobilé výdaje	1 756 391 Kč

Zdroj: Vlastní tvorba, 2017

Tabulka 4.7: Zdroje financování projektu

Podpora z EU (85 %)	1 492 932 Kč
Národní veřejné zdroje 15 %	263 459 Kč
příspěvek ze SFŽP (5 %)	87 819 Kč
příspěvek z obecního rozpočtu (10 %)	175 640 Kč
Celkem (100 %)	1 756 391 Kč

Zdroj: Vlastní tvorba, 2017

4.2.8 Monitorovací indikátory projektu

Evropská komise určila prostřednicím jednotlivých nařízení společné indikátory výstupu a výsledku. Každý specifický cíl či investiční priorita mohou mít své interní (specifické) indikátory, které jsou nad rámec společných indikátorů a naplňují stanovené národní cíle. Interní indikátory neschvaluje Evropská komise. Pro monitorování naplňování cílů v oblasti změny klimatu jsou stanoveny environmentální indikátory. Tyto indikátory využívá řídí orgán. Všechny zmíněné indikátory musí být součástí Národního číselníku indikátorů v programovém období 2014–2020 (NČI 2014+) a jsou přesně stanoveny cílové hodnoty, bez ohledu na to, na které úrovni jsou indikátory využívány a zda jsou povinné či nikoliv. NČI

2014+ spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Při zpracování operačního programu musí řídicí orgán programu připravit seznam indikátorů.⁹⁸

V oblasti projektového řízení slouží indikátory k sledování průběhu a výsledku projektů, specifických cílů, prioritních os a operačních programů vzhledem k jejich stanoveným cílům. Žádosti o podporu z ESI fondů musí obsahovat monitorovací indikátory, které mají vazbu na indikátory specifického cíle, prioritní osy a operačního programu. Tyto indikátory nalezne žadatel ve výzvě. Aby bylo docíleno plnění indikátorů existují monitorovací zprávy, ve kterých je obsaženo plnění indikátorů. Pokud žadatel nedodrží cílové hodnoty indikátorů může mu být dotace částečně nebo úplně odebrána.⁹⁹

Pro předkládaný projekt byly stanoveny následující monitorovací indikátory, které jsou uvedeny v tabulce 4.8.

Tabulka 4.8: Monitorovací indikátor projektu

Číslo ukazatele	Název ukazatele	Měrná jednotka	Stav před realizací	Stav po realizaci
40103	Nově vytvořená kapacita systému separace a svozu všech odpadů	t/rok	0	220

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2015; vlastní zpracování, 2017

Na základě předběžného průzkumu se předpokládá, že při využití 4 kontejnerů a jednoho svozového vozidla se bude svážet 220 tun odpadu za rok.

4.2.9 Publicita projektu

Pravidla pro zajištění povinné publicity a propagace evropských fondů zajišťuje Státní fond životního prostředí. Požadavky publicity vycházejí z Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v Operačním programu Životní prostředí 2014–2020. Povinná publicita OPŽP je závislá na realizované činnosti a na výšce finančního příspěvku z Evropské unie. Příjemce podpory musí zajistit dostupnost a viditelnost informačního opatření.

⁹⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj 2015 [22. 3. 2017]. Dostupné z: https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/ad96ab0e-1897-49ef-a02b-a15905e97eff/MP-indikatory_v4.pdf?ext=.pdf.

Daný projekt bude označen plakátem formátu A3, a to díky tomu, že celková výše podpory z ESI fondů nepřesahuje částku 12,5 mil. Kč. Plakát musí být umístěn na snadno viditelném místě pro veřejnost, a to do 1 měsíce po zahájení fyzické realizace projektu. Plakát musí být umístěn minimálně po dobu 1 roku od ukončení realizace projektu.¹⁰⁰

Obrázek 4.4: Návrh publicity projektu

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

Svoz BRKO v obci Horní Bečva

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí

Cílem projektu je zavedení systému třídění BRKO a tím dosáhnout zkvalitnění nakládání s odpady a přispět k zlepšení životního prostředí v dané obci.

Celkové uznatelné náklady: 1 756 391 Kč (100 %)
Dotace z EU: 1 492 932 Kč (85 %)
Příspěvek příjemce: 175 640 Kč (10 %)

Datum zahájení fyzické realizace projektu: 13. 7. 2018
Datum ukončení realizace projektu: 30. 11. 2018

Řídící orgán: Ministerstvo životního prostředí
Zprostředkující subjekt: Státní fond životního prostředí ČR
Příjemce podpory: Obec Horní Bečva

ČISTOTA
VODY

KVALITA
OVZDUŠÍ

ZPRACOVÁNÍ
ODPADU

OCHRANA
PŘÍRODY

ENERGETICKÉ
ÚSPORY

Zdroj: Státní fond životního prostředí, 2014; vlastní zpracování, 2017

⁹⁹ EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY. Monitorovací indikátory (monitorovací ukazatele). *Strukturální-fondy.cz* [online]. 2012 [22. 3. 2017]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/M/Monitorovací-indikatory-\(monitorovací-ukazatele\)](https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/M/Monitorovací-indikatory-(monitorovací-ukazatele)).

¹⁰⁰ STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Grafický manuál povinné publicity* [online]. Praha: Státní fond životního prostředí České republiky 2014 [22. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/vyhledavani/?q=publicita>.

4.3 Zhodnocení projektové žádosti

Projekt „Svozu BRKO v obci Horní Bečva“ je první žádostí o podporu obce Horní Bečvy. Investiční projekt je zacílen převážně na obyvatele Horní Bečvy, ale mohou jej využít i občané, kteří se v obci zdržují jako rekreanti na svých chatách. Řešení problému má dvě varianty, a to nulovou a investiční. Nulová varianta projektu znamená, že nedojde k realizaci projektu a bude zachován současný stav, tedy nulový svoz BRKO. Druhou možností je investiční varianta. V případě uskutečnění projektu dojde k nákupu čtyř kontejnerů a svozového vozidla a jejich uvedení do provozu. Při neschválení projektu by obec Horní Bečva musela financovat projekt z bankovního úvěru, popřípadě by se snížil počet kontejnerů a svozové vozidlo by zakoupila již opotřebované.

Projekt má pozitivní dopad na rovné příležitosti. Výstup projektu budou používat všichni lidé bez ohledu na věk, rasu, zdravotní stav, náboženské vyznání či sexuální orientaci. Projekt je umístěn v lokalitě CHKO Beskydy, a proto musí být v souladu s požadavky na jeho ochranu.

Dále má projekt pozitivní vliv na udržitelný rozvoj a životní prostředí. V rámci projektu „Svozu BRKO v obci Horní Bečva“ dojde ke snížení podílu biologicky rozložitelného odpadu ve směsném komunálním odpadu. Projekt tímto přispívá k maximálnímu využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů a současně naplňuje globální cíl specifického cíle 3.2 OPŽP, a to zavedení systému odděleného sběru.

5 Závěr

Již před vstupem České republiky do Evropské unie se vláda začala zabírat problémy životního prostředí, i když během 90. let 20. století je sledován odklon od problémů životního prostředí k ekonomické transformaci. Na konci 90. let se Česká republika připravovala na vstup do Evropské unie a to znamená, že musela být do národního práva implementována legislativa Evropské unie a aktualizována verze Státní politiky životního prostředí na období 2004–2010.

Česká republika čerpá finanční prostředky na ochranu životního prostředí prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti. Programový dokument na období 2014–2020 pokrývá celou škálu aktivit od zachování kvality vod, protipovodňové ochrany a prevence, odpadového hospodářství, zlepšování kvality ovzduší, ochranu krajiny až po energetické úspory. Hlavním cílem Operačního programu Životní prostředí v programovém období 2014–2020 je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel České republiky, podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změny klimatu. Programový dokument je také zaměřen k dosažení základních cílů strategie Evropa 2020 v oblasti životního prostředí. Důležitým faktorem je zapojit prvky ochrany životního prostředí do ostatních sfér českého hospodářství.

Diplomová práce se věnovala problematice ochrany životního prostředí a odpadového hospodářství jak na úrovni Evropské unie, tak i v České republice. Cílem práce bylo vymezit problematiku odpadového hospodářství Evropské unie a České republiky v kontextu ochrany životního prostředí a na základě získaných teoretických poznatků zpracovat zjednodušený návrh projektového záměru, který by se mohl stát reálnou žádostí o podporu z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020. Po konzultaci se členskou zastupitelstvem Horní Bečvy by mohl být projekt, po vyhlášení výzvy podkladem pro reálnou žádost o podporu.

První dvě obsahové kapitoly diplomové práce se zabíraly životním prostředím a odpadovým hospodářstvím na evropské a národní úrovni. V závěrečné části práce byl zpracován návrh projektového záměru, který by mohl být po vyhlášení výzvy v září 2017, předložen jako žádost o podporu z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020.

Na základě analýzy hlavního cíle a Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 bylo ověřeno zaměření programu na problematiku odpadového hospodářství v souvislosti se separačním sběrem biologicky rozložitelných komunálních odpadů, což potvrzuje zpracovaný projektový záměr „Svoz BRKO v obci Horní Bečva“, který je možné předložit v rámci prioritní osy 3 Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika, specifického cíle 3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů.

Na závěr lze konstatovat, že pro české životní prostředí byl vstup České republiky do Evropské unie výhodou, především ve formě zvýšení finančních prostředků, zlepšení životního prostředí či lidského zdraví. Úspěšné realizace projektů jak z programového období 2007–2013, tak i ze současného programového období snížily podíl ukládání komunálních odpadů na skládky, oproti tomu se zvýšil podíl jejich energetického využití či recyklace. V Operačním programu Životní prostředí je očekáván větší potenciál investic, což se také stalo důvodem pro navýšení finančních prostředků Operačního programu Životní prostředí prostřednictvím dodatečné realokace z Operačního programu Doprava.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

1. BÍZKOVÁ, Rút. *Životní prostředí v České republice 1989-2004*. Praha: CENIA, 2005. 111 s. ISBN 80-85087-56-1.
2. BRETHERTON, Charlotte a John VOGLER. *The European Union as a Global Actor*. 2. vyd. New York: Routledge. 2006. 269 s. ISBN 0-415-28244-6.
3. BRETHERTON, Charlotte a John VOGLER. *The European Union as a Global Actor*. London: Routledge. 1999. 311 s. ISBN 0-415-15052-3.
4. DAMOHORSKÝ, Milan. *Právo životního prostředí*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 568 s. ISBN 978-80-7179-498-1.
5. DAMOHORSKÝ, Milan. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 660 s. ISBN 978-80-7400-338-7.
6. DAMOHORSKÝ, Milan. *Právo životního prostředí*. Praha: C. H. Beck, 2003. 511 s. ISBN 80-7179-747-2.
7. DAMOHORSKÝ, Milan a Vojtěch STEJSKAL. *Koncepční nástroje ochrany životního prostředí z pohledu práva*. Praha: Univerzita Karlova, 2003. 206 s. ISBN 80-85889-47-1.
8. FILIP, Jiří a kol. *Odpadové hospodářství*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2002. 116 s. ISBN 80-7157-608-5.
9. HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
10. HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2.
11. KURAŠ, Mečislav. *Odpadové hospodářství*. Chrudim: Vodní zdroje Ekomonitor, 2008. 143 s. ISBN 978-80-86832-34-0.
12. McCORMICK, John. *Environmental Policy in the European Union*. London: Palgrave Macmillan. 2001. 347 s. ISBN 9780333985571.
13. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Operační program Životní prostředí 2014–2020*. Praha: MŽP, 2015. 254 s.

14. MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. New York: Routledge, 2007. 347 s. ISBN 978-0-415-43812-4.
15. ZEMÁNEK, Pavel. *Biologicky rozložitelné odpady a kompostování*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské techniky, 2010. 114 s. ISBN 978-80-86884-52-3.

Elektronické publikace

16. ACCESS TO EUROPEAN UNION LAW. *Resolution of the Council of the European Communities and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 19 October 1987 on the continuation and implementation of a European Community policy and action programme on the environment (1987-1992)* [online]. 1987 [25. 7. 2016]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:41987X1207&from=EN>.
17. BERGER, Gerald a Andreas ENDL. *The 7th Environment Action Programme: Reflections on sustainable development and environmental policy integration* [online]. 2014 [5. 9. 2016]. Dostupné z: http://www.sd-network.eu/quarterly%20reports/report%20files/pdf/2014-March-The_7th_Environment_Action_Programme.pdf.
18. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Produkce, využití a odstranění odpadů* [online]. Praha: Odbor statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí, 2015 [20. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/49151919/28002016.pdf/79028645-b5d7-4ada-904b-5c73fa3653f4?version=1.1>.
19. EUROPEAN COMMISSION. *Being wise with waste: the EU's approach to waste management* [online]. Luxembourg: Publications Office of European Union, 2010 [10. 10. 2016]. ISBN 978-92-79-14297-0. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/WASTE%20BROCHURE.pdf>.
20. EUROPEAN COMMISSION. *Environment* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014a [30. 6. 2016]. ISBN 978-92-79-42633-9. Dostupné z: https://europa.eu/eyd2015/sites/default/files/toolkit/teachers-corner/publication-environment-2014/publication-environment-2014_en.pdf.
21. EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY. *Managing municipal solid waste—a review of achievements in 32 European countries* [online]. Luxembourg: Publications

- Office of the European Union, 2013 [11. 10. 2016]. 40 s. ISBN 978-92-9213-355-9.
Dostupné z: <http://www.eea.europa.eu/publications/managing-municipal-solid-waste>.
22. EVROPSKÁ KOMISE. *7.EAP – všeobecný akční program Unie pro životní prostředí na období do roku 2020* [online]. 2014 [5. 9. 2016]. Dostupné z <http://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/7eap/cs.pdf>.
23. EVROPSKÁ KOMISE. *Úvod do politiky soudržnosti Evropské unie pro období 2014-2020* [online]. 2014 [15. 3. 2017]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_cs.pdf.
24. Evropský parlament a Rada Evropské unie. *Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“* [online]. 2013 [6. 9. 2016]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1386&from=EN>.
25. INTEGRA CONSULTING s.r.o. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020. Vyhodnocení vlivů koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, včetně vyhodnocení vlivů koncepce na evropské výzkumné lokality a ptací oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů* [online]. Integra consulting, 2014 [1. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/661bcdde-cea6-451d-bf81-29aca236ef5c/SEA-Dohoda_dokumentace-final.pdf.
26. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2016 [1. 3. 2017]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6008d9a7-121d-4b55-b141-4cd8ce98b826/Dohoda-o-partnerstvi-\(2-revize-prosinec-2016\)_2.pdf?ext=.pdf](https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6008d9a7-121d-4b55-b141-4cd8ce98b826/Dohoda-o-partnerstvi-(2-revize-prosinec-2016)_2.pdf?ext=.pdf).
27. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Pravidlo de minimis* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014 [21. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/5882bac0-ae31-4db6-881f-6bae6377d575/Zasady-priloha-c-4-Pravidlo-de-minimis.pdf>.
28. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj,

- 2015 [22. 3. 2017]. Dostupné z: https://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/ad96ab0e-1897-49ef-a02b-a15905e97eff/MP-indikatory_v4.pdf?ext=.pdf.
29. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ČR. *Operační program Životní prostředí 2014–2020* [online]. Ministerstvo životního prostředí, 2017a [10. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/dokumenty/download/50-2-OPZP%202014-2020.pdf>.
30. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ČR. *Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016–2025* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2016 [21. 3. 2017]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_zlinsky_kraj/\\$FILE/OODP-Zlín_Region_CZ-20160120.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_zlinsky_kraj/$FILE/OODP-Zlín_Region_CZ-20160120.pdf).
31. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ČR. *Pravidla pro žadatele a příjemce podpory v Operačním programu Životní prostředí pro období 2014–2020* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2017b [20. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.opzp.cz/dokumenty/download/33-9-PrŽaP%20verze%209_2.1..pdf.
32. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Státní politika životního prostředí České republiky 2004–2010* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004 [6. 9. 2016]. 56 s. ISBN 80-7212-283-5. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/OEDN-statni_politika_zp-20040615.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/OEDN-statni_politika_zp-20040615.pdf).
33. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Státní politika životního prostředí České republiky 2012–2020* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012 [9. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi.
34. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Vyhláška o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2016 [10. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.env.cz/www/platnalegislativa.nsf/96F060C6A3D87823C125708F00317B16/%24file/V%20294_2005.pdf.
35. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Státní politika životního prostředí České republiky 2000–2003* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, leden 2001 [6. 9. 2016]. 56 s. ISBN 80-7212-170-7. Dostupné z:

- [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHUHXKF/\\$FILE/spzp2001.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHUHXKF/$FILE/spzp2001.pdf).
36. STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Grafický manuál povinné publicity* [online]. Praha: Státní fond životního prostředí České republiky, 2014 [22. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/vyhledavani/?q=publicita>.
37. STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Národní program Životního prostředí* [online]. Praha: Státní fond životního prostředí, 2016 [21. 10. 2016]. Dostupné z: https://www.sfzp.cz/soubor-ke-stazeni/57/17345-npzp_k_18_10_2016.pdf.
38. ŠIMÍČKOVÁ, Marcela. *Environmentální politika* [online]. 2010 [22. 8. 2016]. Dostupné z: http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/environmentalni_politika.pdf.
39. TKÁČIKOVÁ, Jana a Petr VACULÍK. Proměny evropské legislativy v oblasti ochrany životního prostředí. In: *COFOLA 2011: the Conference Proceedings. Brno: Masaryk University, 2011. 2011, 11 s. ISBN 978-80-210-5585-7*. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2011/files/normotvorba/Tkacikova_Jana_6275.pdf.
40. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy* [online]. Praha: Úřad vlády ČR, 2008 [30. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/vydavatelstvi/vydane-publikace/Lisabonska-smlouva-konsolidovany-text.pdf>.

WWW stránky

41. ACCESS TO EUROPEAN UNION LAW. Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie. *Eur-lex.europa.eu* [online]. 2012 [9. 3. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>.
42. ČESKÁ ASOCIACE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Životní prostředí. *Caszp.cz* [online]. 2016 [10. 7. 2016]. Dostupné z: <http://www.caszp.cz/zivotni-prostredi/>.
43. ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Udržitelný rozvoj. *Ekoznačka* [online]. 2016 [18. 7. 2016]. Dostupné z: [http://www.ekoznacka.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB](http://www.ekoznacka.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB).
44. ECOLOGICAL PROBLEMS. Environmental protection-Definition and key issues. *Ecological-problems.blogspot.cz* [online]. 2010 [10. 7. 2016]. Dostupné z:

45. EUBusiness. The Sixth Environmental Action Programme of the European Community 2002-2012. *EUBusiness.com* [online]. 2009 [22. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.eubusiness.com/topics/environ/6th-eap>.
46. EUROPEAN COMMISSION. Enviroment. *Ec.europa.eu* [online]. 2016 [23. 9. 2016]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/>.
47. EUROPEAN COMMISSION. European structural and investment funds. *Cohesiondata.ec.europa.eu* [online]. 2017 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>.
48. EUROSOP. ČR a EU – životní prostředí. *Eurosop.cz* [online]. 2016b, [20. 10. 2016]. Dostupné z: <https://www.eurosop.cz/9108/sekce/cr-a-eu---zivotni-prostredi/>.
49. EUROSOP. Životní prostředí. *Eurosop.cz* [online]. 2016a [30. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.eurosop.cz/8926/sekce/zivotni-prostredi/>.
50. EVROPSKÁ KOMISE. 10 otázek o politice soudržnosti. *Ec.europa.eu* [online]. 2014a [1. 3. 2017]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/faq/#1.
51. EVROPSKÁ KOMISE. Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020. *Ec.europa.eu* [online]. 2014b [1. 3. 2017]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/information/legislation/regulations/.
52. EVROPSKÁ KOMISE. Politika soudržnosti v České republice. *Ec.europa.eu* [online]. 2014c [13. 3. 2017]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/publications/factsheets/2014/cohesion-policy-and-the-czech-republic.
53. EVROPSKÝ PARLAMENT. Politika životního prostředí: obecné zásady a základní rámec. *Europarl.europa.eu* [online]. 2016, [15. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.4.1.html.
54. GOOGLE. Svozové vozidlo na bioodpad. *Google.cz* [online]. 2017 [2. 4. 2017]. Dostupné z: https://www.google.cz/search?client=opera&hs=u3e&biw=1366&bih=659&tbn=isch&sa=1&q=svozové+vozidlo+na+bioodpad&oq=svozové+vozidlo+na+bioodpad&gs_l=img.3...33619.41173.0.0.0.0.0.0.0.0..0.0....0...1c.1.64.img..0.0.0.CzekoMLpWEg#imgcr=YA3IDPHIyea8LM:

55. HORNÍ BEČVA. Úvodní stránka. *Hornibeva.cz* [online]. 2017 [20. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.hornibecva.cz/_horni-becva/uvod.phtml?menu=10861.
56. KOMUNÁLNÍ ODPAD. Biologicky rozložitelný komunální odpad. *Komunální odpad.cz* [online]. 2016 [24. 7. 2016]. Dostupné z: <http://www.komunalniodpad.eu/?str=pojmy>.
57. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Strukturální fondy. *Mfcr.cz* [online]. 2013 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/podpora-ze-zahranici/strukturalni-fondy>.
58. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ PROZVOJ ČR. Základní obrysy budoucího programového období 2014–2020 jsou schváleny. *Mmr.cz* [online]. 2013 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>.
59. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Monitorovací indikátory (monitorovací ukazatele). *Strukturální-fondy.cz* [online]. 2012 [22. 3. 2017]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/M/Monitorovaci-indikatory-\(monitorovaci-ukazatele\)](https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/M/Monitorovaci-indikatory-(monitorovaci-ukazatele)).
60. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Životní prostředí. *Strukturální-fondy.cz* [online]. 2016 [2. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/uzemni-dimenze/UD-typy/Zivotni-prostredi>.
61. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Programové období 2014–2020. *Strukturální-fondy.cz* [online]. 2012 [1. 3. 2017]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>.
62. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Biologicky rozložitelné odpady. *Mzp.cz* [online]. 2015d [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/biologicky_rozlozitelne_odpady.
63. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. ČR a Evropská unie. *Mzp.cz* [online]. 2015e, [20. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/cr_eu.
64. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Dobrovolné nástroje. *Mzp.cz* [online]. 2015h [22. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/dobrovolne_nastroje.

65. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Komunální odpady. *Mzp.cz* [online]. 2015b [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/komunalni_odpady.
66. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Komunitární program LIFE. *Mzp.cz* [online]. 2015g [21. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life.
67. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Národní programy. *Mzp.cz* [online]. 2015f [21. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/narodni_programy.
68. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Odpadové hospodářství. *Mzp.cz* [online]. 2015a [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi.
69. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Stavební a demoliční odpady. *Mzp.cz* [online]. 2015c [21. 7. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/stavebni_demolicni_odpady.
70. OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. Harmonogram výzev. *OPŽP.cz* [online]. 2015b [14. 3. 2017]. Dostupné z: OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. O programu. *OPŽP.cz* [online]. 2015a [10. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/o-programu/>.
71. OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. O programu. *OPŽP.cz* [online]. 2015a [10. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/o-programu/>.
72. OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. OPŽP 2014+ bude bohatší o 2 miliardy, půjdou do kvality vod a na snížení emisí z továren a tepláren. *OPŽP.cz* [online]. 2016 [9. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/o-programu/aktuality-a-tiskove-zpravy/opzp-2014-bude-bohatsi-o-2-miliardy-pujdou-do-kvality-vody-a-na-snizeni-emisi-z-tovaren-a-teplaren>.
73. OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. *Přehled probíhajících průběžných a uzavřených výzev v OPŽP 2014–2020 (k 7. 3. 2017)* [online]. Státní fond životního prostředí, 2017 [9. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/prehledy-schvalenych-projektu>.
74. OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. Výzvy. *Opzp.cz* [online]. 2015 [20. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/vyzvy/>.

75. EUROPEAN COMMISSION. Rural Development Gateway 2014–2020. *Europa.eu* [online]. 2014b [20. 3. 2017]. Dostupné z: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview/en/policy-overview_en.html

Seznam zkratek

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	Biologicky rozložitelný odpad
CF	Cohesion Fund Fond soudržnosti
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EC	European Communities Evropská společenství
EIA	Environmental Impact Assessment Vyhodnocení vlivů na životní prostředí
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme Systém ekologického řízení a auditu
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
EU	European Union Evropská unie
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-accession Program předvstupní pomoci
NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques Nomenclature of Units of Territorial Statistics
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OPŽP	Operační program Životní prostředí
SEA	Single European Act Jednotný evropský akt

SEA	Strategic Environmental Assessment Posouzení vlivů koncepcí na životní prostředí
SFŽP	Státní fond životního prostředí
UN	United Nations Organizace spojených národů
WECD	World Commission on Environment and Development Světová komise pro životní prostředí a rozvoj

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 2.1: Hierarchie nakládání s odpady.....	22
Obrázek 3.1: Rozdělení regionů NUTS II v ČR.....	34
Obrázek 3.2: Struktura programových dokumentů politiky soudržnosti EU 2014–2020	35
Obrázek 4.1: Mapa Horní Bečvy.....	63
Obrázek 4.2: Svozové vozidlo Obrázek 4.3: Kontejner na bioodpad.....	64
Obrázek 4.4: Návrh publicity projektu.....	71

Seznam tabulek

Tabulka 3.1: Přehled operačních programů cíle Investice pro růst a zaměstnanost.....	36
Tabulka 3.2: Alokace finančních prostředků.....	53
Tabulka 3.3: Plán financování na jednotlivé roky (v EUR)	54
Tabulka 4.1: Identifikace operačního programu.....	60
Tabulka 4.2: Identifikace projektu	60
Tabulka 4.3: Informace o žadateli	62
Tabulka 4.4: Předinvestiční fáze projektu.....	67
Tabulka 4.5: Investiční a provozní fáze projektu	67
Tabulka 4.6: Předběžný rozpočet projektu.....	69
Tabulka 4.7: Zdroje financování projektu.....	69
Tabulka 4.8: Monitorovací indikátor projektu	70

Seznam grafů

Graf 3.1: Finanční alokace politiky soudržnosti EU 2014–2020 dle regionů (mld. EUR)	37
Graf 3.2: Způsob nakládání s komunálními odpady v roce 2015.....	41

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4. autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užívat své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21. dubna 2017

.....
Bc. Karolína Fárková

Seznam příloh

Příloha č.1: Organizační struktura MŽP

Příloha č. 2: Matice logického rámce projektu